

ARADI KÖZLÖNY

Administrator delegat:

Dr. STAUBER JÁNOS

Proprietar: Societatea Anonimă pt. editura ziarului Arad Közlöny, Inreg. in Reg. Publ. Perfidice sub No. 10/1-1938, Trib. Arad.

ARAD, ANUL 55 - No. 29

1940 február 8. csütörtök

Redactor responsabil:

SZ. JAKAB GEZA

Életformák harca

Irtá: MÁRAI SÁNDOR

A szövetséges hatalmak államférfiai úgy érzik, szükséges és hasznos, a hadviselés és a frontmögötti arcvonal érdekében való, ha minden héten megmagyarázzák a hadseregnek és a polgári lakosságnak, mi is a célja ennek a háborúnak, miért nyultak fegyverhez, hogyan képzelik el a háború után Európa újrendezését s más ilyen, átkozottul időszerű problémákat? Minden héten beszél és beszámol Chamberlain, Daladier, vagy Churchill. Minden héten megmagyarázzák, hogy a háború után valami „egészen újat” kell majd építeni, — s mindenki bólogat e magyarázatokhoz s a szíve mélyén mindenki tudja, hogy „egészen új” megoldások nincsenek a földrészek lakóinak életében, s csak a Végtet tudja, milyen lesz Európa, ha egyszer csakugyan elindul ez a háború, melynek méreteit és jelentőségét még elképzelni sem merjük. De mást is mondanak a szövetséges hatalmak vezető államférfiai: azt is mondják, hogy egyelőre végig kell verekedni a háborút, mégpedig totálisan, s a verekedéshez más is kell, mint pénz és fegyver. Mi kell hozzá? Az életformák átváltozása.

Néha pontosan ezzel a szóval mondják, követelik, néha körülírják ezt a követelést: de értelme mindig ennyi. Engedjék meg, hogy abban a szelidebb felelőtlenségben, amit az államférfi soha, de az író, mint a csörgősapkás udvari bolond, megengedhet magának, hangosan gondolkozunk e követelésről. Nemcsak a franciákról és angolokról van itt szó. Mindannyiunkról szó van, akik ma élünk és itt élünk Európában. Értsük meg végre, hogy a „totális” szó elsősorban Európa totalitására vonatkozik: nem tudom, győznek-e a németek ebben a háborúban, de azt hiszem, a németeket „megverni” a szó ezerkilencszáztizennyolcas értelmében, nem nagyon lehet, vagy ha sikerül, rendkívül veszedelmes vállalkozás, s egy ilyen győzelem egyértelmű lehet az európai, vagy legalább is középeurópai anarchiával. Valami hasonló érzik a nyugati hatalmak államférfiainak beszédeiből is: szeretnék megverni Németországot, de nem nagyon, inkább csak egy kicsit, úgy, hogy a német népek ne fájjon túlságosan. Hitler és a náciik mindenestre tünjenek el a színről, de Németország maradjon csak anarchizmus nagy hatalom, amely szépen egyensúlyt tart Kelet és Nyugat között. Valami hasonlót szeretnének Nyugaton, s azt hiszem, ez az, ami nem lesz könnyű. Ezt Hitler is tudja, jobban, mint mi: s itt kezd ez a háború beláthatatlanabb vállalkozás lenni, mint valaha is voltak nagy küzdelmek az emberiség történetében.

De egyelőre, akár kicsit, akár nagyon, természetesen szeretnék megverni a szövetségesek Németországot; s ezért tér vissza egyre makacsabban, Daladier, Churchill és Chamberlain buzdító és tájékoztató beszédeiben ez a fogalom: meg kell változtatni az életformákat. Minden háború nélkülözéseket követel a hadviselő országok Hinterland-jától, ez természetes. De ez a háború többet, mást is követel, mint hústalan napokat, kenyérijegyet, takarékoskodást a szénrel és bizonyos élelmiszerekkel, pipereszerekkel, ruházati cikkekkel. Ez a háború megköveteli, hogy a hadviselő felek életmódjukban, társadalmi, gazdasági s nem utóljára lelki magatartásukban hozzájoduljanak az ellenfél életformáihoz, mert másképpen nem tudják kifejteni ugyanazt az erőt, mellyel az ellenség támad, vagy védekezik. Nem szeretnék halandzsálni e nehéz kérdéssről, s ezért előljáróban állapítsuk meg talán, mi is az az életforma? Európa életformája természetesen változik vidék és faj szerint, változik a társadalmi osztályok igényei szerint, s nem lehet pontosan felállítani valamilyen életforma-képletet, mely a kétszoba-hall, rádió, havi ennyi és ennyi jövede-

Általános offenzívát indít Vorosilov szovjet tábornagy a finn harctéren

Pompásan kiépített állásokban védekeznek a finn haderő. Rossz idő, élénkülő harci tevékenység a nyugati fronton

Páris. A Havas hírszolgálati iroda magyarító közleménye így hangzik: „Az olvasás és az esős idő ellenére a harci tevékenység megérett. Egy francia járőrnek sikerült a német állások közé előnyomulni és igen fontos értesülések megszerzésére. A német veszteség nélkül visszavonult. A légi haderő az esős idő miatt nem tudott tevékenységet kifejteni. A tengeri háborúról azt jelenti a Havas iroda, hogy a British nevű angol tartályhajó aknára futott és elsüllyedt. A 47 tagú személyzetet sikerült megmenteni.

Berlin. A Német Távirati Iroda harctéri közleménye szerint élénk tevékenység folyik az arcvonalon. Két járőr összecsapásából nagyobb harc keletkezett. A légi tevékenységet gátolja a kedvezőtlen időjárás.

Helsinki (Dunaposta.) A finn hivatalos harctéri jelentés szerint a karéliai térségben a finn csapatok a szovjet támadását visszaverték. Heves harcok folytak a Ladoga-tótól északra, ahol a finnek szétszórtak egy szovjet orosz zászlóaljot és az oroszok itt 300 halottat hagytak hátra. Beigazolt értesülések szerint a finn léghaderő tüzéség 6 orosz repülőgépet és egy megsebesült repülőgépet lőtt le.

3000 embervesztés árán 3 kilométert haladt előre a szovjet haderő

Helsinki. Summa környékén rendkívül heves harcok folytak — jelenti a finn hivatalos harctéri közlemény.

A szovjet gépesített osztagok és a gyalogság rendkívül heves támadásokat intézett a finn állások ellen. A sorozatos támadások ellenére a szovjet csapatok még nem érték el a Mannerheim-vonalat. Az orosz haderő mindössze három kilométerrel tudta előretolni állásait. Az oroszok vesztesége 3000 ember. A szovjet hadvezetőség célja a Viipuri elöngyaltatása. A finn csapatok azonban a pompásan kiépített állásaikban elszántan és hő-

siesen védekeznek. A szovjet offenzívát Vorosilov tábornagy, a szovjet haderő főparancsnoka vezeti, aki már két hét óta a fronton tartózkodik. Általában azt hiszik, hogy a Vorosilov offenzíva átterjedt valamennyi frontszakaszra is.

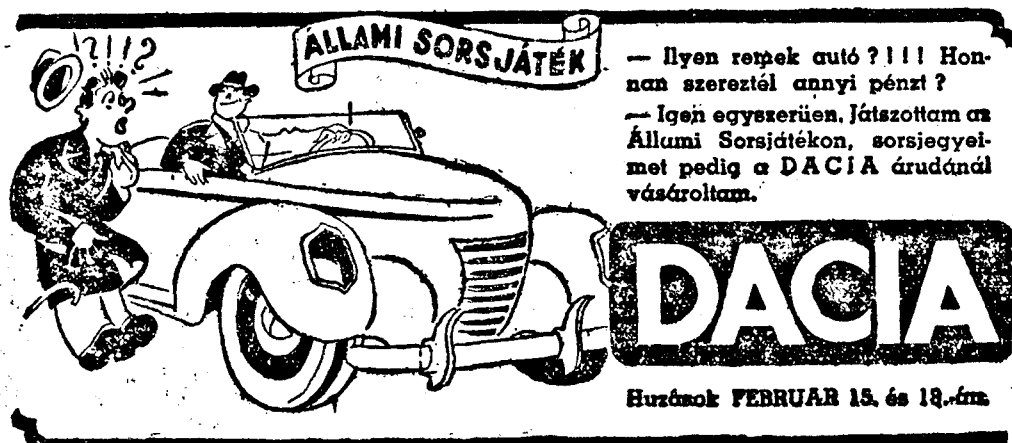
A szovjet léghaderő kedden gyanús tevékenységet fejtett ki.

Kopenhága. Treton Loof ezredes lemondott a dán hadseregben viselt rangjáról és Finnországba utazott, ahol a dán önkéntes alakulat parancsnoka lesz. A dán munkások közül eddig 1570 ember jelentkezett, hogy

lem, tiszta ing, néhány öltözet ruha, köcsönkönyvtár, s más hasonló kellemességek és szükségességek elemeiből áll össze. Az európai életforma, a szó északi és nyugati értelmében, a háború kezdetéig mégis valami hasonló volt, az emberek becsúgván ennek a képletnek megalakítását követelte az élettől, egyszerűen mondjuk ki végre: az európai életforma, úgy is, mint vágóálmom és úgy is, mint részlegesen megvalósított eszmény, kispolgári volt. Ebben a kispolgári-ságban természetesen elért sok minden, elért benne a Louvre és a Rotschildok, a francia „két-száz család” csendes diktatúrája, de elért benne a Népfrent-kísérlet is, továbbá az irodalom, művészet és a betegbiztosítás. Nem kell lebecsülni: ez az életforma sokat alkotott, s meg lehet érteni, hogy ragaszkodnak hozzá azok, akik beleszülettek s éltek benne.

És mégis: ez az életforma érzi, hogy ezt a háborút elsősorban ellene vívják; ezért ragadtak meg azok, akik ragaszkodnak hozzá. Mert ez a háború nemcsak az, ami kilátszik belőle. Ezt a háborút nemcsak Churchill, Chamberlain és Daladier vívják Hitler ellen, Nemcsak Nagy-Britannia és Nagy-Franciaország vívják Nagy-Németország ellen, nemcsak a demokráciák vívják a nemzeti szocializmus ellen: nem, ebben a háborúban elsőrendűen két életforma és két termelési rend áll egymással szemben. Ezért lesz, ha elkezdődik, ez a háború féltelmesebb és elkeseredettebb, mint minden előző. Utálom azt a hideg nyugalmat, melynek képviselői férfias fölényvel cikkeznek valamelyik — egyelőre még semleges

— kuckóban arról az „elkezdődésről”, ami a gyakorlatban azt is jelentheti, hogy mához hat hétre meghal a harctereken és a frontok mögött egymillió ember, megsebesül, reszketős és nyomorék lesz másik hárommillió, s eszelős iszonyatban él a többi százmillió. — utálom azt a nyugalmat, mely arról az eshetőségről szakszerű közönnyel tud beszélni. Az írók szava nem hallatszik messze, mikor a fegyverek csörögnek, de azt hiszem, helyes lenne, ha az utolsó pillanatban, mielőtt „elkezdődik” ez a kiszámíthatatlan borzalom, minden országban minden író figyelmeztetné a felelőseket a következményekre: olyan vonaton ülünk, mindannyian Európában, melyet el lehet indítani, mely menetrendszerűen halad egyideig, de nem lehet tudni, mikor és hová érkezik meg?.. Ezért nem árt megegyszer, utóljára, minden nyelven elkiáltani: vigyázzunk! Talán van még is egy mód, egyfajta megoldás, mely megállíthatja ezt a háborút. S nem tudom, jól hallok-e, de néha úgy érzem, mintha Európa felelős államférfiai, a szavak között, hangoztatnák ezt az argumenszt és megemlítenék ezt az eshetőséget. Daladier és Churchill rendszeresen és makacsan felszólítják a francia és angol népet, iparkodják megérteni végre, miről is van szó, felszólítják, iparkodják minden vonatkozásban hozzáilleszteni a nyugateurópai kispolgári életformákat a totális háború követelményeihez. Ezt a követelést a többiek egyelőre nem értik egészen pontosan. Eljön az idő, talán nem is sokára, mikor megértik. Nem árt e hangokra figyelni, s nemcsak a hadviselő országokban, a szavak között.

Aradi főkelektor: Aradi Általános Takarékpénztár Rt.

Finnországba utazni az ottani dán önkéntes alakulatba lépjen be.

Páris. A Populaire című francia lap szerint a Finnországban harcoló szovjet haderő

február 23-ra döntő győzelmet akar kicsikarni a finnek felett. Ezen a napon van ugyanis a vörös hadsereg megalapításának évfordulója.

Finnország megsegítéséről tárgyalt az angol-francia haditanács

Páris. A francia lapok szerint a hétfőn megtartott angol-francia legfelsőbb haditanács ülésén rendkívül sok fontos ügyet tárgyaltak meg. A lapok szerint hosszasan tárgyalt a legfelsőbb haditanács Finnország tényleges megsegítésének kérdéséről.

London. A News Chronicle cikket ír Finnország megsegítésével kapcsolatban. A lap szerint

Svédországnak és Norvégiának be kell látnia azt, hogy segédkezet kell nyújtson a csapatoknak a területükön való átvonuláshoz addig, amíg a finn hadsereg ellenáll.

mert ha a finn haderőt leverik, akkor a Szovjetunio már közvetlenül a svéd és a norvég határokat fenyegetné.

Páris. (Rador.) A francia lapok Finnország helyzetével foglalkozva követelik, hogy minél hathatósabb segítséget nyújtsanak a finn népnek. Az Excelsior azt írja, lehetséges, hogy a szövetségesek legfőbb haditanácsa megbeszélte a finn kérdés különböző kihatásait és azt állapította meg, hogy a finn kor-

mány nem fogadhatta el Németország közvetítését, amiről napok óta beszélnek.

Sajtóvélemény szerint Finnországnak az európai háború befejezése után — ami talán sokkal hamarabb következik be, mint sokan hiszik — tartós garanciákra van szüksége, a melyek függetlenségét biztosítják.

A Petit Parisien azokkal az előkészületekkel foglalkozik, amelyeket Oroszország fogadatosít, hogy döntő csapást mérjen a finn hadseregére. Ugy látszik — írja a lap — hogy Németország nem nézi jó szemmel a Finnország elleni háború fokozását, mert ez megakadályozza az oroszokat abban, hogy olyan termékeket szállítsanak Németországnak, amelyekre nekik is szükségük van. Ezért folytak a közvetítési tárgyalások, de Oroszországnak le kell mondania bizonyos követeléseiről, amelyek miatt a háborút tulajdonképpen megindította.

A L'Oeuvre véleménye szerint Berlinben attól tartanak, hogy Finnország olyan mértékű segítséget kap majd, ami által lehetővé válik, hogy védekezzen az európai háború alatt.

Németország nem lát lehetőséget a finn-orosz háború megszüntetésére

Kopenhága. (Rador.) A National Tidende című dán lap berlini tudósítója mértékadó helyről szerzett értesülés alapján közli, hogy Németország nem lát lehetőséget a finn-orosz béke helyreállítására. A konzervatív Berlingske Tidende és a radikális Extrabladek válaszolnak a német sajtó azon vádjaira, hogy Dánia nem őrzi meg semlegességét. A dán lapok emlékeztetnek azokra a dán tengerészekre, akik a tengerbe veszttek, mert német aknák és buvárhajók elsüllyesztették őket. Nem lehet csodálkozni, ha a dán közvélemény tulnyomó része inkább rokonszenvez a nyugati hatalmakkal, mint Németországgal.

A német külügyminisztériumhoz közelálló hely érvelésben cáfolja azokat a külföldi híreket, amelyek a német-orosz-finn helyzetben bizonyos változásokat vélnek felfedezni. A leg határozottabban cáfolják mindenek előtt azt miúgya a német hatóságok engedélv adtak volna német alattvalóknak a finn hadseregbe való önkéntes belépésre. Hangsúlyozzák a Wilhelmstrassen, hogy ellenkezőleg arra törekcsenek, hogy inkább szorosabbra fűzzék, semhogy lazítsák a Szovjettel való barátságot, amelynek a legnagyobb jelentőséget tulajdonítják.

Azok a hírek, amelyek szerint Berlin közve-

títeni igyekszik Moszkva és Helsinki között, teljesen alaptalanok. Németország távol áll a szovjet-finn konfliktustól, attól a jövőben is távol kíván maradni és semmiképpen közvetítő szerepet nem szándékszik vállalni.

Göbbels dr.: „A háború nem gyerekjáték, de győzni fogunk“

Berlin. Göbbels német propagandaügyi miniszter a propagandahivatalok főnökei előtt beszédet tartott, amelynek során ismertette az általános helyzetet, majd áttekintette a politikai eseményeket és ezek után a következőket mondta:

— Az egész német nép egységes abban az óhajban, hogy ezt a háborút meg kell nyerni. A nyugati szövetségesekkel folyó háború nem gyerekijáték, de a német kormány olyan mindenre kiterjedő gondossággal készült fel, hogy ezt a háborút meg kell, hogy nyerve Németország és meg is fogja nyerni. Most már elérkezett a döntés ideje, fejezte be beszédét Göbbels.

A Continental Press jelenti: A német rádióállomások egyre többet foglalkoznak a német háborús célok kérdésével. A frankfurti rádióleadó tegnap azt hangoztatta, hogy Hit-

ler német vezér és kancellárt őszinte békekészség hatja át. A német kancellár nem akar Franciaországgal háborút folytatni s csak Angliát tekinti ellenségének. A hamburgi rádióban Kauffmann Károly vezető színtén Hitler békevágját emelte ki.

Olaszország külpolitikája változatlan

Róma. Mussolini lapja, a „Popolo d'Italia“ igen határozottan és helyenként szokatlanul éles hangon állást foglal azokkal a külföldön s onnan már Olaszországban is terjesztett hírekkel szemben, amelyek szerint Olaszország márciusban lép a háborúba. A lap megállapítja, hogy Olaszország külpolitikája változatlan, ami annyit jelent, hogy továbbra is távol akarja magát tartani a háborútól és megőrzi semlegességét.

Hajó-süllyedések

Helsinki-ből jelentik: A Havas távirati ügynökség közlése szerint a Virgo nevű 659 tonnás svéd gőzöst az Angol szigetek közelében elsüllyesztették. A Virgo ahhoz a hajókaravánhoz tartozott, amely Abeból Stockholm felé tartott. A gőzöst orosz repülőgépek támadták meg, mire a tengerészek a szigetre menekültek. Később visszatértek a hajóra, időközben azonban a szovjetgépek ismét megjelentek és a Virgot elsüllyesztették. A személyzet mentőcsónakokon megmenekült. (Rador.)

Londonból jelentik: Egy észti uszályhajó az angol vizeken aknába ütközött és elsüllyedt. A személyzet közül 19 elveszett. (Rador.)

Londonból jelentik: A 4305 tonnás Munster nevű angol hajó elsüllyedt. A legénységet az egyik kikötőbe szállították, ahol gyógykezelés alá vették őket. Az uszályhajót személyszállításra használták. Az utasok közül körülbelül kétszázát sikerült megmenteni. Az áldozatok száma eddig még ismeretlen. (Rador.)

Egyiptom számára nem időszerű a Szovjet elismerése

Kairó. Az egyiptomi minisztertanács még augusztus hónapban elhatározta, hogy elismeri a Szovjetuniot. Azóta a világpolitikában nagy változások történtek és tegnap az egyiptomi minisztertanácsban a miniszterelnök bejelentette, hogy a Szovjetunio elismerése jelenleg nem időszerű.

Török újságírók párisi tanulmányutja

Páris. (Rador.) Február 7-én török újságírók küldöttsége érkezett Párisba. A küldöttség tagjai meg fogják tekinteni a nyugati frontot, valamint a francia légi és haditengerészeti támaszpontokat és február 15-ig maradnak Franciaországban.

Hét és félmillió francia fegyverben...

London. Az angol fővárosban tartózkodó francia katonai misszió egyik vezetője nyilatkozott a lapoknak. Szerinte a francia haderő létszáma már eléri a hét és fél millió főt.

Házkutatás a párisi szovjetkereskedelmi kirendeltség épületében

Páris. A francia rendőrség házkutatást tartott a párisi szovjet kereskedelmi kirendeltség épületében. A házkutatást kiterjesztették ezután a kommunista gyanús szervezetekre, valamint több sportegyesületre is. A rendőrség a házkutatás során sok terhelő bizonyítékot talált.

Stavrache Cristina

ismert román énekművésznő egyetlen

hangversenye febr. 10-én,

este 9 órakor a Kulturpalotában.

Műsoron román és külföldi zeneszerzők művei. Zongorán kíséri: Dagobert Buhov
Jegyek elővételben kaphatók a „DIECEZANA“ könyvkereskedésben.

Kivégeztek két ir terroristát

London. (Dunaposta.) Az angol fővárosban a rendőrség és a titkosrendőrség őrszolgálatát újból jelentékenyen megerősítették, hogy megelőzzék az ir terroristák által tervezett bűncselekményeket. A középületek őrségeit megkettőzték és a Scotland Yard emberei azon fáradoznak, hogy az ir terroristáknak a főváros ellen tervezett merényleteit leleplezzék.

Peters Barnes és James Rockart ir munkásokat, akik, mint az ir köztársasági hadsereg tagjai pokolgépes merényletet követtek le Coventryben, szerda reggel Londonban kivégezték.

Az ir terroristákat az angol bíróság halálra ítélte és kegyelmi kérvényüket elutasította, annak ellenére, hogy több magasrangú személyiség közbenjárt érdekükben.

A londoni rendőrség rendkívüli intézkedéseket fogantatott a kivégzés napján. A rendőre 10.000 rendőr állt fel.

A titkosrendőrség átkutatta az alsóház helyiségeit, hogy nem-e helyeztek el ott bombát, vagy pokolgépet. A börtönépületet, ahol az elítéltek utolsó éjszakáikat töltötték, erős rendőri készség szállta meg.

London. (Rador.) Barnes és Richards ir terroristák kivégzéséről az alábbi részleteket jelentik:

Az ir köztársasági hadsereg ezen két tagját, mint ismeretes, a bombamerényletekben való részvétel miatt kötélt általi halálra ítélték és szerdán kivégezték. A hatóságok széleskörű biztonsági intézkedéseket fogantatosítottak és detektívek, valamint rendőrök szállták meg már a kora hajnali órákban a Winsion Green-i fegyházat, ahol reggel 9 órakor történt meg a kivégzés. Őriási közönség gyűlt össze a fogház közelében, ahova fél 9 órakor katolikus pap érkezett, hogy az elítélteknek feladja a halottak szentségét. A kivégzés a fegyház belső részében történt pontosan 9 órakor, amikor kinyitották a kaput és a közönség végignézhette az ítélet végrehajtását. Semmiféle tüntetés vagy rendezvény nem történt.

Londonból jelentik: A Stefani hírgyűjtő közlése szerint az ir munkásszervezetek szerda este Dublinban nagyarányú tiltakozó gyűléseket tartottak. A gyűléseken tiltakoztak a két ir munkás kivégzése miatt.

Dublin főuccán gyászborgókkal vonult fel a menet. Ezenkívül küldöttséget menesztettek Londonba. A küldöttség tiltakozását fejezi ki az angol kormány előtt.

Az angol főmegbízott pajoráját erős rendőri készség vette körül (Rador).

Kémet végeztek ki Nancyban

Párisból jelentik: Szerda délelőtt Nancyban agyonlőtték egy Roos nevű egyént, akit kémkedéssel vádoltak. Egy Lobstein nevű halálraítéltnak a köztársasági elnök megkegyelmezett. (Rador.)

Katonaszabadító francia nagyiparos

Párisból jelentik: A francia hadügyminiszterium hivatalos közleményt adott ki, amelyben jelenti, hogy egy loirei nagyiparos ellen eljárás indult, mert hamis nyilatkozat igénybevételével három fiát és vejét a katonai szolgálattól felmentette. A négy férfit a harc-térre küldték, ezenkívül pedig valamennyiüket szigorúan megbüntették. (Rador.)

Megegyezés London és Tokió között

London. Halifax lord külügyminiszter a lordok házában nyilatkozott az Asama Maruval kapcsolatos ügy elintézéséről. A külügyminiszter megállapította, hogy a 21 német utas közül kilencet katonai szolgálatra alkalmatlannak találtak és ezért őket a japán hatóságok rendelkezésére bocsátották. A japán kormány ezzel szemben utasította a japán hajózárságokat, hogy a jövőben ne vegyenek fel hajóikra olyan utasokat, akiket besoroztak a hadviselő államok hadseregébe.

Tokio. Arita külügyminiszter a képviselőházban kijelentette, hogy London az Asama Maru ügyében részleges elégtételt adott, a mennyiben a hajóról leszállított 21 német állampolgár közül kilencet szabadon engedtek.

Japán ugyancsak részleges elégtételt adott azzal az intézkedésével, hogy a jövőben nem vesznek fel japán hajóra olyan utasokat, akik a hadviselő államok katonakötelesséi.

Teheráni oáfolat

Teheránból jelentik: A teheráni fegyveriparos foglalkozik azokkal az álhírekkel, amelyek az egyik francia hírszolgálati ügynökségtől származnak és amelyek arról számolnak be, hogy a szovjet kormány engedélyt kért az iráni kormánytól egy

a moszuli petrojeum-források felé vezető vasútvonal megépítésére. A lap megjegyzi, hogy ezek a hírek Kairóból származnak és hangsúlyozza, hogy azoknak zavarkeltés a célja. (Rador).

Este 2-3 szem
Artin

Bulgária hajlandó a Balkán-államokkal való együttműködésre

Biztató eredményekkel jártak a szófiai bolgár-török tárgyalások. A „Corriere della Sera” cikke

Szofia. Sarodioglu török külügyminiszter — mint jelentették — megérkezett a bolgár fővárosba. A vasúti állomáson Kiosseivanoff bolgár miniszterelnök és külügyminiszter, a francia, angol és belga követek fogadták. A vasúti pályaudvarról a bolgár miniszterelnök vendégével a miniszterelnöki palotába hajtatott, ahol rendkívül fontos megbeszélések vették kezdetüket. A tárgyalásokról csupán annyi szivárgott ki, hogy a török külügyminiszter részletesen tájékoztatta a bolgár miniszterelnököt a Balkán-kon-

nöke nyilatkozatot adott a Petit Parisien című francia lap belgrádi munkatársának és ennek során többek között a következőket mondotta:

— Az egész jugoszláv nép egységesen áll a kormány mögött és egységes abban a szándékban is, hogy a békét továbbra is meg kell őrizni Jugoszlávia a legszigorubb semlegesség álláspontján van.

Róma. (Rador.) A belgrádi konferencia eredményeivel foglalkozik az egész olasz sajtó és a lapok közül a Corriere della Sera cikke így hangzik:

— „Ez volt az első eset, amikor elismerték az olasz politika bölcsességét. A Balkán-államok kimondták hajlandóságukat arra nézve, hogy kiharadjanak a háborúból és a Balkán-konferenciáról kiadott nyilatkozat valamennyi pontja visz szatürközi a békekészséget, valamint a politikai és gazdaság együttérzését, amely alapján képezi az együttműködésnek. Ezt Olaszországban teljesen logikusnak találják és tökéletesen megértik. El kell ismerni — folytatja a lap, — hogy ezek az idők nem alkalmasak arra, hogy bármily állam követelésekről beszéljen és legkevésbé alkalmasak az erőszak használatára. Olaszországnak, a dunai és balkáni államoknak közös érdeke, hogy az európai krízis örvényeibe ne sodródjon egyikük se, mert ezzel megkockáztatják a többiek romlását is.”

ferencia folyásáról, főleg azokról a részletekről, melyek nem kerültek nyilvánosságra.

Kiosseivanoff bolgár miniszterelnök kijelentette a török külügyminiszter előtt, hogy

Bulgária készen áll arra, hogy a maga részéről is hozzájáruljon a Balkán-béke megszilárdításához.

A Politika részletes tudósítást közöl a török külügyminiszter szófiai látogatásáról. Jugoszláv politikai körökben úgy látják, hogy

a bolgár kormány kedvező magatartása jó jel a feszültség enyhülésére

és Bulgáriának a Balkán-államokkal való együttműködésére vonatkozólag.

Egyébként Cvetkovics, jugoszláv miniszterelnök megcáfolta azokat a híreket, amelyek szerint a kormányon belül válság lapoangana. Kijelentette, hogy a kormányon belül uralkodó viszony teljesen kifogástalan, különösen a horvátokkal való együttműködés terén, amit Macsek, helyettes miniszterelnök legutóbbi nyilatkozata is igazol.

Belgrád, Macsek a horvát parasztpárt vezére és a jugoszláv kormány helyettes miniszterel-

A nagyvezérkar 16. számú közleménye

Az illetékes katonai egységek döntene a halasztási, szabadságolási és loszerelési kérelmek ügyében

Bucuresti. A nagyvezérkar 16-ik számú közleménye: A nagyvezérkar tudomására hozza az érdekelteknek, hogy február 10-től kezdve nem intéz el olyan kérvényeket, amelyek a behívások elhalasztására, szabadságolásra, vagy loszerelésre vonatkoznak. A jövőben az ilyen kérelmeket az illetékes katonai egységekhez kell intézni, melyek fel vannak jogosítva arra, hogy az érvényben lévő szabályok alapján a kérvényeket elintézzék. Ha tehát fenti időpont után ilyen értelmű kérvényeket intéznek a nagyvezérkarhoz, azok válasz nélkül maradnak.

URANIA

Telefonelőjegyzés: 1232

A legmerészebb téma... lebilincselő... érdekfeszítő... tele erotikával, izgalommal Valószínűtlen? Es mégis létezik!

ORSZÁG ASSZONY NÉLKÜL

(Aranyat asszonyért) Élmények, kalandok és egy borza mas ere u ausztráliai számum, melyet az egyik fészereplő valóban átélt.

Kirsten Heiberg a legújabb norvég felfedezett, Marlene Dietrich egyedüli méltó utódja. VICTOR STAAL-al.

3 órákor matiné. ————— 5, 7 15 és 9 15 órákor.

Perlodont

FEHÉRITI A FOCÁKAT ÉS ILLATOSITJA A SZAJÁT

Vízszabályozás száz év előtt Aradmegyében

Dömötör Bertalan előadása a Kőlcsey
Életiskolában

Dömötör Bertalan hűséges szerelmese a földnek. Nemcsak azért, mert kenyéradó foglalkozása a föld mérése, hanem mert mindenek följött a föld sokféle tulajdonságaiban keresi és találja meg az anyagi civilizációnak és a lelki művelődésnek hajtóerőt. Harmadik esztendője, hogy a Kőlcsey Életiskolában új meg új szempontból mond el érdekes dolgokat a föld és az emberi boldogulás tényezőinek a kapcsolatairól, mindig azzal a szándékkal, hogy a közelmúlt hatásos oktatója legyen az élő és jövőendő nemzedékeknek. Az este azt választotta előadása tárgyául, hogyan lesz az ember ura a folyóvizeknek, a föld áldásadó erejének a javára. Példának a vármegyei Malom-csatornának a keletkezését beszélte el. A választott példa időszerről is volt, mert a Fehérkörös Malom-csatorna 1840-ben, tehát száz év előtt készült el az akkor országos tekintéllyel bíró Beszédes József dr. tervei szerint. Gazdasági fejtegetései és egy nagy alkotó erejű magyar mérnöknek a jellemzése értékes munka volt. Stílusa mindig a jó társalgó keresetlen világossága, azért végig kellemesen kísérhető. Azzal kezdte, hogy száz év előtt 1840. november 5-ikén adták át a közhasználatra Aradmegyében a Fehérkörös Malom-csatornát, mely akkor nemcsak helyi viszonylatban volt kiváló műszaki teljesítmény, hanem országosan sőt európai vonatkozásban is. Alkotója a műnek az akkor műszaki és írásműveiből jól ismert Beszédes József mérnök volt, aki ehhez a műszaki címhez a művészeti és filozófiai címet is megszerzte. Magyarkanizsán született 1787. február 13-ikán és 1852. február 28-án halt meg. Szegeden és Budapesten tanult. Mérnöki szigorlatot 1810-ben tett, a művészetből és filozófiából 1819-ben avatta doktornak a pesti egyetem. Főművei a dunántúli Sárvíz, Sió és Kapos szabályozása, a Duna medencének rendezése a batabátságok szakaszon. A dunai Vaskapu szabályozásának előkészítésében dolgozott Széchenyivel. 1840-1849-ben a Pozsonytól Szolnokig épített magyar vasútnak Beszédes volt az igazgató-mérnöke. Nagyszabású tervei voltak egy hajózásra és öntözésre szánt csatornarendszerről a kolozsvári Szamosról a Grácig, Győről a Balaton bevonásával egyrészt a Tisza Dunáig, másrészt a Drávaig. A napjainkban ismét időszakos Duna-Tisza hajózási és öntöző csatornáról is voltak kész tervei a zseniális magyar vízmérnöknek.

Mintán az előadó a mi megyei Malom-csatornánk megalkotójának életvázlatát elmondta, néhány beszédes vonással megrajzolta a földművelés állapotát a jobbagysabadság előtt volt időben, amikor a gabonát szalmalmok, pajakalmok és a nagyobb folyókön hajóalmok öröklék. A Fehérkörös Malom-csatorna két céljért létesült. Egyrészt le kell vezetnie a Fehérkörös felesleges vizét, mikor árja veszedelmezt okozhatna, másrészt hivatása, hogy a csatorna ereje malmokat hajtson. A kakarói határtól a Körös vizét csatornába szorították, mely azt a butyini "Vízosztó"-hoz vezette s itt ez a "mű" télen nyáron kis és nagy víz idején egyformán másodpercenként két köbméter vizet vesz ki a Körösből, a többi visszajött a régi mederbe. A kivett két köbméter vizet külön ázott csatornán vezették tovább akkora eséssel, hogy el ne iszapodhasson, de ki se mozhassa a partjait. Az így megtakarított esést alkalmos helyen úgy használták ki, hogy a vizet hirtelen, lépcsőszerűen leejtették egy felülcsapó vizikerékre. Ez a kerék mozgatta a szijárdan rákelt tengelyt, melynek másik végén rá volt ékeje az a fogaskerék, amely átjáratlalt mozgatta az őröszerkezetet, a köveket és szitákat.

A Malom-csatornát az érdekelt birtokosok részvényszársága létesítette. A fővételek és tervek készítése 3 évig tartott, maga a kivitelezési munka 1833-tól 1840-ig hét éven át. Aradmegye a munkához a hét év alatt ingyen fuvarban 30 ezer napszámot, pénztért 320 ezer napszámot. Az elkészült mű oly munkát végez, mely évente 372 ezer napzámnak felel meg és azonfelül 42 fajú határban 200 ezer kataszter holdnyi területet mentséltet az árvizektől. Beszédes József tervezte Ma-

lomcsatorna 14 malma a kornak megfelelő kiváló őrjö- és szitászervezeteivel országos viszonylatban is elsőrangú listét szolgált, ami létesítő uradalmaknak állandó jelentékeny jövedelmezt biztosított. Az építetők és a nagytehetségű mérnök tervező kölcsönösen meg voltak egymással elégedve. Beszédes élethossziglan a csatorna főfelügyelője lett évi 400 forint tisztéledijjal és a nádortól kérétek, terjessze V. Ferdinand király elé a birtokosok kérését, hogy Beszédes "nemességgel tüntesse ki. Beszédes dr. pedig így nyilatkozott Aradmegyéről: "Ilyen vármegyének és társaságnak öröm szolgálni". Érdekes részletességgel emlékezett meg az Életiskola előadója Beszédesnek azon terveiről, melyek az ország történelmi életében beállott nagy változások miatt nem valósulhattak meg. A hasznos tanulságokat és emelkedett érzéseket kifejező előadást a természet elfoglat közönség élvezettel hallgatta végig és meglegedését hosszú táppsal fejezte ki.

A következő szerdai előadásán érdekes új előadóval fog megismerkedni a Kőlcsey Életiskola közönsége: Burghart Márta dr. fiatal aradi ügyvédnő fog az új törvénybe foglalt női jogokról beszélni.

Városi ingatlanok idei adója

Bucuresti. A hivatalos közlöny tegnapi számában törvényrendelet jelent meg, amely szerint a városi ingatlanok (házak), valamint a birtokok (föld, szőlő, stb.) után az ezévi adót a tavalyi alapján állapítják meg. Az ingatlanok és birtokok becslése legutóbb 1933-ban ment végbe és az adómegállapítás 5 évre történt. Most már háromszor történt meg, hogy az előző évi adóalapot vitték át a következő esztendőre és ez lesz az idén is.

Jóllehet a törvényrendelet nem említi meg, mégis érvényben marad a régi törvény meghatározása, amely szerint az ingatlan tulajdonos, ha 25% vagy annál is jelentősebb jövedelem-csökkenése volt, kérheti adójának leszállítását.

Másrészt az adóközégek csak akkor követelhetnek több adót az ingatlan tulajdonosoktól, ha ezek ingatlanjaikból származó jövedelmük több mint 25%-kal emelkedett.

A cellofán

kitűnő gázvédelmi anyag

A német kémikusok érdekes nyilatkozatot adtak arra vonatkozólag, hogy lehet a mérges gázaktól megvédeni az élelmiszereket, illetve nyers anyagokat. Megállapították, hogy a cellofán, amely mint ismeretes, kitűnő a konzervált gyümölcsök, cukorkák, csokoládéneműek megvédelésére, — ellentétl még a legrombolóbb gáz hatásának is. A cellofánba csomagolt élelmiszerek nem csak a romlandóság, hanem a gáz hatását is a legcsekélyebbre csökkentik. A nagy német vegyészeti gyárak fokozottabb mértékben rendezkedtek be a cellofán gyártására.

Megjelent az ócskavas-törvény

A Monitorul Oficial közli az új rendelet-törvényt, amelynek értelmében kötelező az ócskavas, acél, vagy ócska öntvényeknek a nemzetvédelmi minisztérium számára való átengedése

Bucurestiből jelentik: A Monitorul Oficial közli azt a rendelet-törvényt, amely kötelezővé teszi az ócskavas, acél, vagy ócska öntvénynek a nemzetvédelmi minisztérium számára való átengedését. Mindazok, akik 200 kilogramnál nagyobb mennyiségű ócskavassal rendelkeznek, a jelen törvényrendelet életbelépésétől számított 15 napon belül, továbbá minden hó első 10 napján a birtokukban levő

ócskavas mennyiséget bejelenteni tartoznak. Az ócskavas vásárlási és eladási árát, valamint a különböző vasüzemeknél történő elosztását a minisztérium határozza meg. Akik az ócskavas mennyiség bejelentését elmulasztják kétezer leitől 100 ezer leig, míg azok, akik ennek vételével, illetve eladásával, vagy felhasználásával foglalkoznak, ötezer leitől 250 ezer leig terjedő pénzbírságot fizetnek.

Hogyan él az angol léggömbzár legénysége?

Fárasztó szolgálatot teljesítenek a beosztott katonák

Londonból jelentik: Anglia az eddig csak a városok és iparvidékek védelmére használt léggömböket most az angol partok védelmére is beállította, hogy az ellenséges repülőgépeket megakadályozza a hajózási utaknak aknákkal való elárasztásában. Illetékes körök azt remélik, hogy így módon sikerül Anglia körül az aknaveszélyt csökkenteni, amely tudvalevőleg komoly károkat okozott az angol kikötők felé tartó hajókban. Szabályszerű léggömbzárall veszik tehát körül a partokat. Öreg bárkákat, világító-hajókat és a partjait hajózásnál használt járműveket használnak fel erre a célra és rájuk erősítik a képekről odahaza is jól ismert léggömböket.

Mindazt, ami ehhez a léggömbzárhoz szükséges, már kiszállították a partokra. A legénység az ország szárazföldi légvédelmének csapataiból került ki. Angliában 30.000 embert képeztek ki a léggömbzárak mellett való szolgálatra és most javarésztük künn a partokon teljesít szolgálatot.

Rendés körülmények között 48 óráig maradnak szolgálatban a hajókon és a kétnapos szolgálat után váltják le őket a leváltás azonban gyakorlat

elhuzódik a rossz idő miatt, különösen nyenkor jelen. A délkeleti angol partok mentén felállított léggömbzár hajói mellé egy régi fürdőhajót rendeltek anyahajónak. Ez hoz élelmet a legénységnek és viharos idő esetén egyik hajóról a másikra mentőlepedőkben szállítják át az embereket. Ha nincs vihar, motorcsónak teszi meg az utat az anyahajótól a léggömbzár hajóig. Az élelmiszerek készlet egyébként hat napra elég, de ezenkívül minden embernek három napra elegendő tartalék élelmiszer adagja is van.

Az éjtel ezeken a hajókon a viharban, hidegben és ködben természetesen eléggé veszélyes és fárasztó, annál is inkább, mert az őrszemélyzet részére csak hamarjában összejakolt bódék állanak rendelkezésükre. Az egyes hajókat a parttal, az anyahajóval és egymással szikraátviró köti össze, úgy, hogy pillanatok alatt végigszárad a partokon a riadó. Az Északi-tengertől kezdve Anglia partjain minden fontosabb hajózási útvonal mentén most ilyen léggömbzár-hajókat lát az ember, melyek fölött a léggömbök ormólan szürke testei merednek az ég felé.

CORSO. — TEL.: 20-65.

3, 5, 7.15 és 9.30 órákor.

Nemzedékek filmje, melyért érdemes volt a filmet feltalálni:

„Isten veled tanár ur”

Robert Donat és Greer Garson.

E filmben mindenki viszontlátja ifjuságát, örömét és szenvedését.

UJ HIRADÓ!

UJ HIRADÓ

A »Budapesti kaland«-tól a londoni kalandig...

Körmendi Ferenc változatos életregénye, világsikereken keresztül a londoni rádió-állomás magyarnyelvű leadó-szolgálatáig

Budapestről jelentik: Az író utja az érvényesülésig mindig rögös volt. Ebben a kérdésben manapság csak annyi a változás, hogy ujabban az író még az érvényesülés után is rögös uton lépked. Magyar íróra különös mód vonatkozik ez a megállapítás. Sújtja a szűk nyelvtérület, sújtja a háború, származás, politika, cenzúra, a papírszegény, a kiadói szempont és — „last but not least” — a közönség zsebe. A legfrissebb írónemzedék képviselői utóbbi időben sokszor hangsúlyozták előttem, hogy az írói feladatuk az író hátrányára erősen megváltozott, az író belső lelkiismereti parancsra kénytelen kilépni írói mivoltából. Ez kétségtelenül a jobb eset. A rosszabb: amikor az író külső parancsra kénytelen otthagyni helyét. Ilyen példa Körmendi Ferencé. Ez a ma kétségkívül világsiker magyar író, amikor 20 éves korában megírta első novelláskötetét, egy pillan-

natig sem gondolt komolyan arra, hogy író lesz. Körmendivel erről a novelláskönyvről egy évtizeddel annak megjelenése után akkor beszéltem, amikor még nem nyerte meg a londoni Times nagydíját.

— Letagadom ezt a fiatalok botlását. Ha tudni akarod, évekkel később az összes példányt elégettem. Nem hiszem, hogy akad belőle még egy darab... szerencsére! — mondta akkor Körmendi.

Később, amikor már beérkezett, könyveinek hátlapján az író egyéb megjelent műveinek felsorolásában első helyet foglal el ez az író magaától halálraítél novelláskötetecské. Bizony nagy karriert kellett befutni az írónak, hogy ezt a mindenki előtt ismeretlen s általa is lebecsült elvetélt jószágot elismerje.

A Körmendi-karrier

A Körmendi-karrier hiteles források alapján így alakult:

Még banktitkár korában feleségül vette budai Haun Arnold nyugalmazott pénzügyi államtitkár leányát, Mariannét. Amikor azonban a „B. lista” konjunktúrája következett be Magyarországon, Körmendi is az uccára került s nem is tudott többé elhelyezkedni. Untatta a tétlenség, kerített egy írógépet s két „munkanélküli” év alatt megírta a „Budapesti kalandot”. A kész regénnyel az Athenaeumnál jelentkezett. Csaknem kidobták vele.

Névtelen írókra nem vagyunk kíváncsiak. Beérkezett márkás írók érdekelnek. El sem olvassuk — mondta Körmendinek az egyik akkor még a vállalatnál vezetőszerepet játszó igazgató.

Körmendi felment a Pantheonhoz. Itt már megértőbbek és udvariasak voltak. Honoráriumot nem fizetnek, az író átvesz bizonyos számú könyvet stb. Kezdő írónak, aki nem tudja, hogy világdíjnyerésre jogosult írásművet szorongat a hóna alatt, ez is kecségető ajánlatnak tűnik. De ehhez a könyvtárvételhez még pénz is kellett... Körmendi olvasta a Timest. Olvasta, hogy

ott 200 fontot még fizetnek is egy regényért, ha az megnyeri a lap nemzetközi regénypárvázatát.

Elkeseredésében elküldte Londonba a regényt... és tárgyalt tovább a Pantheonnal...

— Képzeld — mondta akkoriban — egy londoni barátom értesített, hogy a Times pályázatára 2000 regény érkezett s abból a rosta után 10 került a döntőbe — mesélte később Körmendi, majd hozzátette — meglep, de nem izgat a dolog. Biztos vagyok, hogy díjnyertes nem lehetek, azért erkölcsileg jól esik már ennyi siker is, esetleg a Pantheon...

Körmendi valóban nem hitt a szemének és a tüleinek, amikor megtudta, hogy

a Times neki ítélte a díjat.

Körmendi ezután a bankember ügyességével „adminisztrálta” magát. Mialatt könyvének pesti kiadása készült, már lázasan dolgozott a következő regényen („Via Bodenbach”).

A siker varázsa...

Néhai Miklós Andor üzent érte. Rátámadt Körmendire:

— Miért nem jött ezzel a könyvvel hozzánk? Körmendi megmondta:

— Először itt voltam, de kidobtak...

A „Via Bodenbachot” már az Athenaeum adta ki. Minden újság, bel- és külföldi kiadó csak Körmenditől kért kéziratot. Körmendi tagadólág rázta a fejét.

Minden fejrázás után nagyobb összeget ígérték az írásajért.

— Nem aprózom el magamat — jelentette ki most már a nagy író göggyel a beérkezett. Egyedül a Miklós-lapoknak dolgozott és ritkán az egykori Színházi Életnek.

Körmendi regényét a világ minden kultur-

nyelvére lefordították. Románul Bucurestiben az idegen írók között a legnagyobb könyvsikere van ma is.

Körmendi egyik napon meglepetésszerűen felült a vonatra és Hollandiába utazott. Amszterdamban a sajtó hatalmas lunche-öt rendezett tiszteletére. Azután beszélt a holland rádióban az indiai hullámhosszon. Ez sem volt elég, beszélt a londoni rádióban is. Az olasz közönség rajongott Körmendiért. Ma is a legfelkapottabb külföldi író Olaszországban s a kirakatokban mindenütt díszleg néhány Körmendi-példány. Ugy látszott, hogy Körmendi — jóllehet először mindegyik könyve magyarul jelent meg, — igazi népszerűséget idegen földön nyert.

A Duce — mint emlékezetes, — egyórás kihallgatáson fogadta Körmendi Ferencet

s kevéssel utóbb az olasz „Halhatatlanok Akadémiája” tagjává választotta.

Két esztendővel ezelőtt, minha törést szenvedett volna Körmendi egyre felé felvő pályafutása, Berlin maglván égette el a könyveit. Bécs az Anschluss után kitiltotta. Körmendi ebben az időben Olaszországban élt. Egy nap olasz barátai azt tanácsolták neki, hogy népszerűsége ellenére is jól tenné, ha egyidőre elhagyná Olaszországot...

A londoni rádió szolgálatában

Körmendi hazautazott. De ott sem ment minden simán. A kiadóknak új szempontjaik lettek. Néhány ismert név lekerült a könyvfedelekről. Közöttük Körmendi is.

Körmendi Londonba ment. Jelentkezett a Timesnál. Annál a lapnál, amelyik felfedezte a magyar irodalom számára. A Times főszerkesztője személyesen beszélt a tájékoztatásügyi miniszterrel. Ez közölte a rádió vezérigazgatójával, hogy célszerűnek tartaná, ha a közép-európai államok népeinek tájékoztatására több figyelmet szentelne. Néhány nap múlva váratlanul magyar szó csendült fel az angol rádióban:

„Halló, itt London beszél, magyarnyelvű híradásaink következnek”...

Körmendi beszél:

KALOTAI GÁBOR.

TESTA

Megfázás, hűlés, szúrás ellen

Weygand tábornok szemlét tart az egyiptomi brit haderő fölött és megtekint a Szezei-csatorna védőműveit

Kajró. (Havas.) A szíriai egyesített angol-francia csapatok főparancsnoka, Weygand tábornok hétón délután az egyiptomi fővárosba érkezett, ahol fejedelmi pompával fogadták. A tábornok, aki néhány napot töltt Kairóban, ottidőzés során csapatszemetét fog tartani az egyiptomi brit haderők felett és megtekinti a Szezei-csatorna védelmi műveit.

Élesen ostromozza Glattfelder püspök börtöl pásztor-evele a vallásellenes áramlatokat

Szegedről jelentik: Glattfelder Gyula magyarországi csanádi megyés püspök nagyböjt pásztorlevelet adott ki. A Nyugaton szétáradt mételet, — mondja többek között a pásztorlevél — a keletről terjesztett istentagadó magány szellem gyakorlatilag törekszik az életbe átültetni s a közérkölcöket a vadak szintjére leszállítva a vallási, állami és családrendet akarja felbontani. Jöttment álanostok terjesztik tanait és csak azért akarják az embereket hálóikba keríteni, hogy felhasználják őket pillanatnyi földi céljaik elérésére. A katolikus egyház a lelkeket megbékítő, elmentéket elsimító világkiűdetését mindig teljesítette és ma is büszkén vállalja. Ennek bebizonyosítása Szent Pál apostol szava: Itt a hívek testvéri közösségében nincs pogány, nincs zsidó, nincs barbár és nincs szívtva.

Az Európai Dunabizottság rendkívüli ülése

Galati-i jelentés szerint február huszadikán veszi kezdetét az európai Duna-bizottság rendkívüli ülészaka. A bizottság ülésén dr. Martius, a német bizottság vezetője elnököl. Résztvesznek még: Anglia részéről Douglas Keane, Olaszország részéről Macchioro Vivalba, Franciaország részéről Jean Dessault, míg Romániát Vespasian Pella képviseli. Ezalkalommal döntenek az új Duna-statutum életbeléptetéséről és egyéb napirendi kérdéseket is tárgyalnak.

Politikai gyilkosság Zágrábban

Leölték az ifju jugoszláv egyesület volt elnökét

Zágrábból jelentik: Mára virradó éjjel Zágráb egyik uccájában ismeretlen tettes hat revolver lövéssel halálosan megsebesítette az ifju jugoszláv egyesület volt elnökét Brtics Ivánt. Ezt az egyesületet annak idején Sztójadinovic volt miniszterelnök alapította és célja az volt, hogy szerb ejem fölényét biztosítsa Horvátországban. A rendőrség bizonyosra veszi, hogy a merénylő politikai bosszu műve.

FORUM filmszínház. Telefon: 2010.

MA PREMIER!

A szezon leghatalmasabb filmje.

Az egész világ figyelme a franciák hatalmas beton és acélból épített, áttörhetetlen védelmi vonalára irányul, amelynek belső titkait igyekeznek a németek minden áron megszerezni, már már sikerül is amikor a franciáknak sikerül a kémeket leleplezni,

Büntény a **MAGINOT-VONAL**-ban

című francia világlágerban

VICTOR FRANCEN és VERA KORENE-vel

Új román-híradó a legújabb éreményekke.

Előadások: 5, 7.15 és 9.15 órakor.

3-kor matiné olcsó helyákkal.

ARADI KÖZLÖNY

Telefon: 11-51. Sürgönyeim: KOZLÖNY

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
ARAD, Bul. Reg. Maria No. 19.

Előfizetési áraink:

Egész évre ... 840 lei || Negyedévre 210 lei
Félévre ... 420 " || Egy hónapra 70 "

Háborús humor

A francia kaszárnya udvarán az őrmester elcsip egy „lógós” katonát és dühösen ráordít:

— Ha nem akar katonáskodni, menjen ki a Magnot-vonalra!

Az angol hajó torpedót kapott. Az egyik őrszem felkendezve jelenti a kapitánynak:

— Kapitány ur, süllyedünk!

— Nem haj, hanem holnap úgyis megcáfolják.

— Hallottad? Az oroszok új őrfistánkot készítettek a hínnek ellen? Azt mondják, hogy száz személyes harcokocsik lesznek.

— Hihetetlen.

— Dehogyan lehetetlen. Két ember benne ül a tankban, 98 pedig tolja.

— IDŐJÓSLAT. Borult, hűvös, nedves idő várható. A hőmérséklet némileg emelkedik.

— ZÜRICH TÖZSZEZARLAT: Páris 10.06 és fél, London 17.76 és fél, Newyork 446.00, Brüsszel 75.25, Milánó 22.51, Amszterdam 237.25, Berlin 178.70, Belgrád 10.00, Bucaresti 3.30.

— II. Carol király uralkodásának tizedik évfordulója. Bucarestből jelentik: Ez évben, június 8-án, lesz tíz esztendeje annak, hogy II. Carol király trónra lépett és ebből az alkalomból nagyszabású jubileumi ünnepségeket tartanak, amelyek előkészítése máris folyamatban van. Többek között az Országos Szervezet dolgozott ki részletes programot, amelyet az egyes parancsnokokkal már közöltek is, úgy hogy az előkészítő munkálatok serényen folynak.

— Mihai nagyvadász viselheti az 1916—1919. évi háború emlékére alapított érdemrendet. Bucarestből jelentik: Őfelsége II. Carol király aláírta azt a rendeletet, amely jogot ad Mihai nagyvadásznak, hogy az 1916—1919. évi háború emlékére alapított érdemrendet, mint Ferdinand király leszármazottja, viselje.

— Igazságügyminiszeri látogatás Vácárestiben. Bucarestből jelentik: Tegnap délután 5 órakor Istra-te Mişescu igazságügyi miniszter a miniszteriumi vezérkari és a fegyházak vezérigazgatójának társaságában váratlan látogatást tett a vácárestli fegyházban, hogy személyesen vizsgálja meg az ott uralkodó állapotokat. Az igazságügyi miniszter megállapította, hogy a fegyház befogadóképessége kicsi és ezért vizsgálat tárgyává tette annak lehetőségét, hogy több pótpavilont építsenek. Egyben tudomásul vette a hiányokat is és intézkedett azok pótlásáról.

— Német kereskedelmi bizottság Bucarestben. Páris. A Continental Press jelenti Berlinből érkezett hírek szerint, hogy a német kormány Bucarestben német kereskedelmi bizottságot állított fel, amelynek vezetésével dr. Neubauer, volt bécsi polgármestert bízta meg. A bizottság vezetője a román—német gazdasági megállapodásból származó áruszállítások ügyét intézi.

— Február 20-án kezdődik az európai Duna-bizottság értekezlete. Bucarestből jelentik: Galatiban február 20-án kezdődik az európai Duna-bizottság rendkívüli értekezlete. A megbeszélések során döntenek az új dunai szabályzat életbeléptetéséről, szabályozzák a tisztviselők helyzetét és a sulnai új munkálatok kérdését.

— Nyolcezer kiló belgiumi és svájci arany utban Amerika felé. Rómából jelentik: A Rex nevű olasz óceánjáró fedélzetén kedd délelőtt 8 ezer kilogramm aranyat indítottak az Egyesült Államokba. Az értékes aranszállítmányt Belgium és Svájc küldi Newyorkba az Amerikából rendelt áruk ellenértékéért. (Rador.)

— Eltűnt egy kalandos életű magyar gróf. Párisból jelentik: A magyar hatóságok értesítést küldöttek gróf Erdődi János, Párisban élő magyar arisztokrata címére, hogy nagyobb birtokrészt és készpénzt örökölt. A francia hatóságok értesítették a magyar árvaszéket, hogy a gróf Párisból ismeretlen helyre költözött. A kalandos életű magyar arisztokrata a Bolívia—Paraguay között lefolyt háborúban a bolíviai hadseregben mint repülőbiztonsági tiszt szolgált és ebben a hadseregben őrmegyei rangot nyert el.

— MAGYAR KERESKEDELMI BIZOTTSÁG UTÁZIK MOSZKVÁBA. Budapestről jelentik: A közeljövőben magyar kereskedelmi bizottság utazik Moszkvába, hogy tárgyalásokat kezdjen a szovjet gazdasági bizottsággal. A magyar kereskedelmi küldöttségben helyet kap a Nemzeti Bank képviselője és a kormány megbízottja is. Magyarország a Szovjetunióból gallyal jár, nyersbort, szörmeket és mangánércet vásárol.

— Meghalt Hohenberg Ernő herceg. Belgrádból jelentik: Ideérkezett megbízható híradás arról számol be, hogy Hohenberg Ernő herceg, a Szerajevóban agyonlőtt Ferenc Ferdinánd volt osztrák-magyar trónörökös legidősebb fia a dachau koncentrációs táborban elhunyt. Hohenberg Ernő és Miksa herceg Bécsben éltek és közismertek voltak nemzetiszociálistaelenés magatartásukról. A német csapatok bevonulása után mindkettőjüket nyomban letartóztatták és Dachaubá szállították. Miksa herceget később diplomáciai közbenjárás révén szabadonbocsátották, de Hohenberg Ernő herceget semmiféle közbelépés nem tudta megmenteni.

— A magyarországi hungarista-mozgalom letartóztatott tagjai. Budapestről jelentik: A törvényszék szerdán kezdte tárgyalni gyorsított eljárás alapján a hungarista-mozgalom letartóztatott tagjainak büntetését. Az ügyész szerint a vádlottak úgynevezett párthadserget akartak szervezni és fegyverekkel is rendelkeztek azzal a céllal, hogy a hatalmat erőszakos eszközökkel átvegyék és megdöntsék a fennálló társadalmi rendet. Az ügyész a vádlottakra súlyos büntetést kért.

— Borzalmas vasúti szerencsétlenség. Ploestiből jelentik: Borzalmas szerencsétlenség történt Văleni közelében. Az 5784. számú teherautó kenyérrrel megrakva érkezett a vasúti átjáróhoz, amelynek sorompója le volt engedve, mert Văleni felől várták a vonat beérkezését. A sofőr türelmetlen volt és kérte a váltót, hogy engedje keresztül a vonat befutása előtt. A váltótör teljesítette a kérést és az autó elindult, de ebben a pillanatban odaérkezett a vonat, amely a gépkocsit darabokra szarta. A sofőr megmenekült, de a mellette ülő Ilie Nicolae kenyérkihordó szörnyethalt.

Új személyazonossági igazolványhoz lényképek:

Stojkovits fényképésznél

Avram Iancu-tér 16 szám.

— Két hétre betiltottak egy magyarországi időszaki lapot. Budapestről jelentik: A magyar belügyminiszterium a Budaváry László szerkesztésében megjelenő Nemzeti Élet időszaki lap megjelenését két hétre betiltotta.

— CSABITÓ PÁLYADÍJ. Egy amerikai kisváros új kórházának igazgatósága a következő hirdetést közzétette a helybéli napilapban: „Pályázat. Aki kórházunk számára megfelelő elnevezést ajánl, annak a kórház főorvosa díjtalanul veszi ki a vakbélét!”

— Elsodorta a zajló Körös a nagyváradi „garasos-hidat”. A Sebeskörös helyenként félméter vastag jégpáncélja kedden, a déli órákig állott élesen az olvadásnak. Kedden déli egy óra tájban a rohanó víz tömegek ereje fölszakította a jeget. Fűlsiketítő recsenéssel szakadt föl a jég és a zavaros hullámok hátán megindult az egymásra torló óriási jégablak zajlása. A hatalmas erővel rohanó fölszakadt jégmező nekiküzdött a nemrég kijavított, úgynevezett „garasos” fahíd lábainak s a következő pillanatban a hid, amelyen még percekkel ezelőtt járókélok haladtak át, összeomlott és nagy robajjal belezuhant a hullámokba, úgy hogy rövid néhány pillanat alatt csak a partról a levegőbe meredő néhány gerendaszál hirdette a hid helyét. Szerencsére emberéletben nem esett kár, mert a jég zajlásának megindulásakor, a katasztrófa bekövetkezése előtt néhány perccel a rendőrség elzárta a hidon a forgalmat.

Megnyugtató

— Drága Doktor ur, állandóan az a gondolat foglalkoztat, hogy élve temetnek majd el...

— Ne féljen semmit, az én pácienseimmel ilyesmi nem fordulhat elő.

Örök nyugalomra helyezték Hady Antalt

Szerda délután négy órakor helyezték örök nyugalomra Hady Antal földi maradványait az aradi Felsőtemető hajóútházából. A szeretettel és a részvétellel megható megnyitványa volt a gyászpompás temetés, amelyen az elhunyt összes aradi ismerősei, tisztelői és volt kartársai megjelentek a nagyszámu rokonságon kívül. Amint megértek, Aradra érkeztek az elhunyt gyermekeit Hady Mária, férjével dr. Somogyi Miklóssal, Hady Antal dr. és Hady László dr., valamint testvérei; Eszen Imréné született Hady Mária, Hady Kálmán, s ezenkívül még számosan a kiterjedt rokonság köréből.

A gyászszertartás négy óra után néhány perccel kezdődött: Harsányi Vince minorita áldozópap, az elhunyt régi barátja, mondotta a gyászimát, s a koporsó beszentelése után Badovics Sándor, a régi ACSEV pályatársak nevében mondott mélyen megható gyászbeszédet. Az egykori barátok, pályatársak, akik a távolság miatt nem tudtak eljönni, hogy utolsó útjára kísérjék a legjobb barátot, — mondotta, — lélekben mind jelen vannak...

A gyászszertartás befejezése után a koszorú tömegével borított gyászkocsiba emelték az elhunyt földi maradványait magába záró koporsót. Az Atyföldi Első Gazdasági Vasút is koszorút küldött néhai vezérigazgatója ravatalára.

A gyászolók között ott voltak: Dr. Székely Lajos, Laczay Gyula, dr. Prohászka László, dr. Angel István, dr. Török Dezső, Zborovszky Pál, Fiedler Imre, Weissenburger Nándor, dr. Fetter Elemér, Székely Károly, Vojtek Kálmán, Kragus Frigyes, Gajda Augustin, dr. Boros Béni, Gróf Jenő, Körössi Mihály, Ungurean Béla, Institoris Ferenc, Zalay Sándor, Németh Zsigmond, dr. Párecz György, Nádor István, Lőrincz József, Bácskai Gyula és még sokan mások az aradi társadalom minden rétegéből.

— Új tisztviselők az aradi városházán. A város vezetősége az üresedésben levő főmérnöki állás betöltésére a beérkezett ajánlatok közül Praporgescu Dumitru mérnök ajánlatát fogadta el. A város tisztviselői karának kötelekébe lépett dr. Curtiu Maria ügyvéd, aki a megyei prefektúrán teljesített szolgálatot.

— Robbanás egy svájci állambiztonsági hivatal laboratóriumában. Bernből jelentik: Szerda délelőtt Vaux-kantonban az állambiztonsági hivatal laboratóriumában robbanás történt. Egy rendőrlégyszűrő meghalt, többen súlyosan megsebesültek.

— Bezárták a budapesti Magyar Színházat. Budapestről jelentik: A rendőrség már korábban megtiltotta, hogy Rott Sándor a Magyar Színház „Fel a fejfel!” című revüjében fellépjen. A rendőrség újabb a revü kép másikk számát is megtiltotta, mire a Magyar Színház egyelőre bezárta kapuit.

— Ideges emberek gyomor- és néloanaszálnál reggelzés előtt egy félpohár természetes „Ferenc József” keserűvizet kissé felmelegítve igen kellemes háziszor, amely a székletet elrendezi, az emésztést előmozdítja és az egész anyagcserét jótékonyan befolyásolja. Kérdezze meg orvosát.

— Léket vágott a folyó jegén és vízbeoltotta magát egy román-i tisztviselő. Románból jelentik: Megrendítő öngyilkosságról érkezett hír, amelynek áldozata Dumitru Moraru, 37 éves pénzügyi tisztviselő. A fiatal tisztviselő, aki többgyermekes családapa, havi 2500 leies fizetéséből mindössze 6 leit kapott kézhez, mert a többi tartozásaita levonták. A tisztviselő és családja nagyon szűkös viszonyok között él és néhány nap előtt egy pénzügyi ellenőr vizsgálta felül Moraru ügyeit, aki jelentős hiányt állapított meg. A hiány fedezésére 24 órai haladékot adott a tisztviselőnek, aki a Moldova-folyó jegén léket vágott és a folyóba oltta magát. Megható búcsulevélben mondott Istenhozzádot családjának, akiktől volt tisztviselőiársai gondoskodnak.

— „Nádpálca és esernyő”. Régióta nem tett szert olyan világtörténelmi nevezetességre valamilyen mindennapi szerszám, mint egy esernyő. Ez az esernyő az utóbbi két év szimbóluma lett. Ugyanígy szimbólum most Angliában egy nádpálca, amelyet Mr. Chips, a tanár, használ. Az elmult évek legnagyobb piaci sikerét arató könyve James Hilton: „Good bye, Mr. Chips” című regénye volt, amelyet a Metro-Goldwyn-Mayer-filmgyár Londonban filmre vitt. Ez a regény 10,000,000 angol olvasó kezében fordult meg és tízmillió angol olvasó kísérte érdeklődéssel Mr. Chips tanár ur életét. Mindnyájunk filmje ez a film, amely „Isten vele, tanár ur!” címmel kerül bemutatásra, mert a nemzedékek tanítóijában mindenki viszont fogja látni a saját ifjuságát, férfikorát, örömét és szenvedését.

— Halálos gépkocsiszerencsétlenség áldozata lett Hollywood közelében Schaffer Arthur festőművész. Hollywoodból jelentik: Schaffer Arthur festőművész menyasszonyával együtt Hollywood mellett autószerencsétlenség áldozata lett. A fiatal festőművészt, aki mindössze 21 éves volt, a világ egyik legnagyobb igéretének tartották szakkörökben. Schaffer Arthur és menyasszonya a szerencsétlenség helyszínén szörnyethaltak.

A légvédelmi előadások sorrendje

A Central-mozgóban tartandó légvédelmi előadások mai, holnapi és holnaputáni sorrendje a következők:

FEBRUÁR 8-ÁN: III. kerület 8—8.50 K—O betűlég. 9—9.50 P—U betűlég IV. kerület 10—10.50 V—Y betűlég. 16—16.50 A—E betűlég. 17—17.50 F—J betűlég.

— **Tőzsde.** A tőzsdén a petróleum-papírok viszonylatában élénkség uralkodott. Jelentős ár-emelkedések történtek: a Petrolul Romanesc 1120 leiről 1200-ra, Prahova 440-ről 485-re, Creditul Minier 720-ról 755-re, IRDP 502-ről 540-re, Steaua Romana 690-ről 730-ra emelkedett.

— **Hegedűt lopott.** Balázs Anna háztartásbeli alkalmazott, aki Langer Kornéliánál szolgált hetekkel ezelőtt, egy hegédűt lopott el munkaadójától. A rendőrségi vizsgálat során a hűtlen cselekedet elfogták és a hegédűt megtalálhák nála. A bíróság Balázs Annát, aki visszaeső bűnös, két évi elzárásra és 10 ezer lei pénzbüntetésre ítélte. Az ítélet végrehajtását azonban próbaköre felfüggesztette.

— **AZ ARADI MAGYAR NÉPKÖZÖSSÉG NÉPKÖNYVTÁR-AKCIÓJA** során a közművelődési szakosztály elnöksége az alábbi felhívással fordul városunk magyar társadalmához: Műveltségterjesztő intézményeink sorában fontos szerep vár a jól megszervezett, korszerű népkönyvtárakra. Külföldi mintára a román törvényhozás 1932. április 4-iki könyvtár-törvénye már megadta a lehetőséget, hogy azokban a helységeinkben, ahol a kisebbségi lakosság meghaladja a 30 százalékos, népkönyvtárakat szervezzenek. A létesítendő aradi népközösségi népkönyvtár anyagának beszerzésében, illetve gyarapításában való részvétel, a magyar társadalom önzetlen hozzájárulása (könyvadományok) kulturális kötelesség. Szeretettel kérjük mindazokat, akik nélkülözhető ismeretterjesztő, vagy szépirodalmi műveket a Népközösségi Könyvtárának felajánlják, szíveskedjenek azokat mielőbb az aradi tagozat központi helyiségébe, Str. Iosif Vulcan 12. eljuttatni. A könyvtár most áll rendezés alatt és a közeljövőben már meg is nyílik a nyilvánosság részére. Minden 10 könyv egy tégla épülő népi közösségünk épületében. Az ön- és továbbképzés népi közösségünk szellemi erőforrása. Iskolán kívüli népnevelésünk lényeges feladata a népkönyvtár-intézmény, amely egy író szellemes megállapítása szerint „tömegek szabadegyeteme”.

— Szidalmazta a rendőrt, Cioban Stefan munkanélküli szidalmazta Farcas Gheorghe rendőrt, akinek feljelentésére bünvádi eljárás indult Cioban ellen. A bíróság a vádlottat kéthavi elzárással és kétezer lei pénzbírsággal sújtotta.

— **Leölték a mexikói szakszervezetek önvédelmi alakulatának parancsnokát.** Mexico City, Louis Ibanez, a mexikói szakszervezetek önvédelmi alakulatának parancsnoka egy másik pártvezér lakásán tartózkodott, ahol öt revolverlövéllyel merényletet követtek el ellene. Ibanez a klinikán belehalt sérüléseibe, a merénylet, aki állami tisztviselő, elmenekült.

— **A magyarpécsei iparosifjuság az Ipartestület nagytermében iólsikerült műkedvelő előadást rendezett.** Színre került Erdélyi Mihály: „Zsimberi-zsombori szépasszony” című operettje. A szereplők tudásuk legjavát adták, de mégis ki kell emelnünk Lukács Mimit (Zombori Mária), Kovács Rózsika (Marika) és Galia Jolánt (Ibolya) szerepében nyújtott alakításukért. A darab többi szereplői: Kelemen Gábor (Togyerszky), Hauzel Antal (Töhöti), Kelemen Sándor (Gyűrű), Dónáth Manó (Kati), Suhajda Gábor (Boronkay), Winkler Ferenc (Vrabeczy), Czifleri János (II. tisz), Meszter Sándor (rádiószt.), Zenker Nándor (kadett), Czifleri Juliska (Tekla-Lili), Józsa András (Pálkás), Barta János (Szvetozár), Kovács Mariska (Mijica), Kiss Teri (Ágnes-Fi), Gaál Pál (komornyik-sófför), Szanda István (matróz, Félix), Az énekeket betanította és zongorán kísérte Kárpáti Károly karnagy, akiknek saját szerzeményű betétei nagy sikert arattak. Rendezők: Kelemen Sándor és Suhajda Gábor. Ügyelő: Szanda István. Külön kell megemlékeznünk Rabi Sándor sugó bravúráról, aki másodnapon minden próba nélkül beugrott és Togyerszky szerepében kiváló alakítást nyújtott. Az előadást tánc követte. Hétfőn este a Polgári Körben rendezett a magyarpécsei ifjuság jólsikerült műsoros estét. Bartók Manó Farkas Imre: Kis kadét című költeményét szavalta el nagy tetszés mellett. Hegedüs Bözsi és Nyári József egy angol keringőt táncoltak. „Kifli felügyelő”, bohózat, szereplői: Kelemen Mihály (Zsiga), Vrby Gyula (delektív), Kiss Gyuri (Berkes), Scherer Péter (Jancsi), Csis János (pincér), Hegedüs Bözsi (Trütyöke), Nyári József (vendég), Kabát Pál mű-, és népdalokat énekelt. Kabát Gyurika egy steppet táncolt el nagy sikerrel. Bartók Manó és Sisa Etuka egy tangót táncoltak. „Bodriból férfi lesz” című bohózat szereplői: Szabó Ferenc (Bodri), Scherer Péter (asszisztens), Hegedüs Bözsi (Galambosné), Kiss Gyuri (Kenéz), Sisa Etuka (ápoló), Kelemen Mihály (főv. vos), Csis János (Galamb), Nyári József (riporter), Csáki Ferenc slágereket énekelt. Szabó Ferenc egy steppet táncolt. A „Ragyogó Kovács István” című bohózat szereplői: Scherer Péter (Recse), Kelemen Mihály (Lajos bácsi), Csáki Ferenc (Zádor), Bartók Manó (Ella), Szabó Ferenc (pincér), Nyári József (Feri), Csis János (János). Az előadást Mosonyi Ferenc konferálta. Rendező: Kabát Pál. Sugó: Harsányi István. Az előadást táncmulatság követte.

Az aradi Zsidó Egészségügyi Szervezet vezetősége

A napokban tartotta Aradon alakuló közgyűlést az OSE Zsidó Egészségügyi Szervezet. Az alakuló közgyűlést Lakatos Aladár, a neológ zsidó hitközség elnöke nyitotta meg, aki hangoztatta, milyen nemes cél irányította a szervezet létrehozóit, majd pedig mindenkinek munkára hívott fel. Ezután Szamek László dr. felolvasta az alapszabályokat, amely után megválasztották a következő vezetőséget:

Diszelnökök: özv. Grósz József, Lakatos Aladár. **Elnök:** Kurzer Károlyné. **Alnök:** Dán Oszkár, Grünstein Arminé, Hirschler Jakab, Schwartz Gunda dr. Simon Ernőné. **Főtiszt:** Vámos Katinka. **Titkárok:** Gróf Éva, Leichmann Andorné. **Főpénztáros:** Schillinger Imréné, Pénztárnokhelyettes: Vaida Kató. **Jegyzők:** Schreiber Lászlóné, Sándor Emmi. **Egészségügyi referens:** Wiesel Sári. **Ügyészek:** Steiner József dr. Szamek László dr. **Elnökök:** Bán Györgyné, Fritz László, Singer Lipótné. — A vezetőségnek hivatalból tagjai a Szociális Ügyosztály elnöksége: Grünstein Armin, Goldschmidt Miklós és Wiesel Jenő, valamint titkára Leichmann Andor. Ugyancsak tagjai a vezetőségnek a közgyűlés által alakított bizottságok elnökei. A szervező- és propaganda-bizottság részéről: dr. Gárdos Oszkár és Weisz Duci. A tejközlőbizottság részéről: Wiesel Jenőné. A védőnői bizottság részéről: Schwartz Vilmosné és Hacker Lászlóné. A kulturális bizottság részéről: Kaufmann Margit. Az orvos-bizottság részéről a bizottság 3 ta. választandó elnök.

Szervező- és propaganda-bizottság: Elnök: dr. Gárdos Oszkár és Weisz Duci. **Tagok:** Anhaltzer Ignác, Bock Béláné, Davidovits Dénesné, Eles Kató, Feldmann Károlyné, Friedmann Gyuláné, Hacker Lili, dr. Kállai Károlyné, Láng Illésné, Luttwákné, Molnár Tiborné, dr. Radó Jánosné, Szántó Szeréna, dr. Windholz Béláné.

Tejközlő-bizottság: Elnök: Wiesel Jenőné. **Tagok:** Birnfeld Simonné, Dukász Imréné, Faragó Klári, Flám Zsuzs, Goldstein Lajosné, Heller Sári, Herskovits Rózi, Huppert Fülöp, dr. Iritzné, Lakatos Aladárné, Lefkovits Jenőné, Salamon Klára, Sándor Béláné, Seidner Ernőné, dr. Weisz Pálné, Weisz Zsuzsa, Weiszberger Magda.

Orvosbizottság: (Később választ elnököt). **Tagok:** Biksz Mór dr., Dohány Sándor dr., Gárdos Oszkár dr., Goldschmidt Lipót dr., Grünwald Márton dr., Hersch Andor dr., Jeremiás Gyula dr., Kállai Károly dr., Kepich Jakab dr., Kugel Ede dr., Kun Károly dr., Kupfer Miksa dr., Krausz Szidónia dr., Luttwák Manó dr., Radó János dr., Rosenberg Zoltán dr., Salamon Izsó dr., Simon Ernő dr., Singer József dr., Székely László dr., N. Mátrai Piroksa dr., Szigeti Magda dr., Thau Ernő dr., Wiesel Adalbert dr., Windholz Béla dr.

Védőnői bizottság: Elnökök: Schwartz Vilmosné és Hacker Lászlóné. **Tagok:** Abel Gyuláné, Deutsch Reill, Gróf Éva, Jakab Gyuláné, Jónás Klári, Kabos Károlyné, dr. Kalmár Jánosné, dr. Kugel Edéné, Korányi Gyözőné, Nack Dezsőné, Rényi Tiborné, Schillinger Andorné, Schwartz Artur, Weinstockné. **Referens:** Salgó Lili.

Kulturális bizottság: Elnök: Kaufmann Margit. **Tagok:** Bán Elza, Faragó Borbála, Friedmann Lászlóné, Neuländer Mirjam, Raab Ágnes, Stern Pálma.

Kelengye-bizottság: Kabos Károlyné, Hartmann Józsefné, dr. Dohány Sándorné, Schwartz Vilmosné.

Gyógyszer-bizottság: Bernát Jenő, Kain Imre, Keszenbaum Henrik, Kohn László, Liebermann Sándor, dr. Multas Jenőné, Rényi Tibor, Schreiber László, Soreanu Harry, Stein Oszkár, Weisz Arnold, Weisz Andor dr.

A választás eredményének kihirdetése után még Grósz József és Dán Oszkár szólaltak fel, mindketten az új szervezet jelentőségéről beszéltek, amelyek Aradon történt életrehozása elsősorban Horovitz Éva és Goldschmidt Miklós érdeme. Az alakuló közgyűlés az északai órákban fejeződött be.

Az alakuló közgyűlésre Temesvárról és Nagyváradról is kiküldöttek érkeztek. A temesvári bizottságban dr. Kardos Lászlóné, az OSE ottani elnökjének vezetésével Ungár Gézáné, Fodor Lajosné, Deutsch Vilmosné jöttek Aradra, míg Nagyváradról dr. Kegskeméti Andorné vett részt az aradi gyűlésen.

— **A Romániai Magyar Népközösség aradvárosi tagozata** felkéri alant felsorolt tagjait, hogy állampolgársági ügyben, okmányaik kiegészítése végett, saját érdekükben sürgősen jelentkezzenek a Iosif Vulcan-uca 12. szám alatti hivatalos helyiségében: Zilahy Tassy László, Szujó Rozália, Vig József, Harmath Erzsébet, Szabó József, özv. Szélesné Kraller Erzsébet, Sanda József. Személyazonossági bizonyítványukkal: Babó Etelka, Benkó István.

— **Az aradi cukrász-céh nagygyűlése.** A cukrász- és rokonszakmások Temes-megyei céhének aradi tagozata tudomásul adja, hogy 1940. február 8-án, délután 6 órai kezdettel, az aradi Munkakamara helyiségében (Biv. Regele Ferdinand Nr. 1—3. második emelet) tartja meg évi nagygyűlést, melyre meghívja a céh összes tagjait. A közérdekre való tekintettel kéri, hogy lehetőleg teljes számban vegyenek részt a tagok a nagygyűlésen. E céh keretébe tartoznak a cukrázók, mézeskalácsosok, szeszifőzők, ostyakészítők, csokoládé, illetve cukorkagyárosok és korpasőrifőzők.

INSPEKCIÓS GYÓGYSZERTÁRAK:
HAIÓS gyógyszerár, Bulev. Regina Maria 8.
KAIN gyógyszerár, Calea Banatului 1.
NIEDERMAYER gyógyszerár, Str. Gólu

Végkiárusításból len- és pamutvásznak, aszianeműeket lakásomon árusítom.

I. GRÜNBERGER Moise Nicoara-u. 1. sz. I. em.

SZÍNHÁZ

Pénteken este lesz

a „Ki gyereke vagyok én?” bemutató előadása

A háromnapos színiidény egész tartalma alatt nem került még színre olyan kacagtató zenés-bohózat, mint pénteken este 9 órakor, amikor a „Ki gyereke vagyok én?” című és a magyar fővárosban 250 előadást elért ragyogó darabot mutatja be a Kamara Színház együttese. A rendkívül szellemes ujdonság próbái javában fojnak és így a mindenütt kivételes sikert elért zenés bohózat nálunk is a legjobb előadásban kerül színre.

A „Ki gyereke vagyok én?” előadásán, mint vendég fellép Major Kató, rajta kívül a társulat legjobbjai, Erényi Böske, Gömör Emma, Agai Margit, Angyal Lily, Felhő Ervin, Mészáros Béla, Lenkey István, Jávor Alfréd, Faludi, Kiss, Ungvári játsszák a vezető szerepeket.

A pompás ujdonság a pénteki premieren kívül egyelőre szombaton este 9, vasárnap délután 6 és este 9 órakor van műsoron. Vasárnap délután 3 órakor a szezon óriási sikert elért nagy tancos operettjét, a „Zsimberi-zsombori szépasszony”-t tűzte műsorra az igazgatóság.

A KAMARA SZÍNHÁZ MŰSORA:

CSÜTÖRTÖKÖN a „Ki gyereke vagyok én?” előkészületi miatti nincs előadás.

PÉNTEKEN 9 ÓRAKOR: „Ki gyereke vagyok én?” zenés bohózat, bemutató előadás. Főszerepben Erényi Böske, Major Kató, Gömör Emma, Agai Margit, Angyal Lily, Felhő Ervin, Mészáros Béla, Lenkey István, Jávor Alfréd.

SZOMBATON 9 ÓRAKOR: „Ki gyereke vagyok én?” (másodszor).

VASÁRNAP 3 ÓRAKOR: „Zsimberi-zsombori szépasszony”, operett (huszadszor), olcsó helyárrakkal.

6 ÓRAKOR: „Ki gyereke vagyok én?” (harmadszor).

9 ÓRAKOR: „Ki gyereke vagyok én?” (negyedszer).

— **Az újszantannal magyar iparosság farsangvégi táncos teasztálya.** Tudósítónk jelenti: A közelmúltban rendezte meg az újszantannal magyar iparosság tradicionális farsangi teasztályát a Pfau-féle nagyteremben, amely ugy méreteivel, valamint nagyszerű erkölcsi sikerével messze felülmúlta a farsang valamennyi helyi mulatságát. A fenyőkkel és délszaki rővényekkel díszített teremben 200 főnyi vendégsereg várta az illatos, párologó leát. Pont 9 órakor jelent meg a helybeli garnizon tisztikara, amikor is Samu Károly kitűnő aradi cigányzenekara reárendített a királyhimnuszra. A vendégek állva és felemelt karokkal hallgatták végig a himnuszot, majd Lutz Józsefné főrendező és Máté Vilma nagyszerű rendezésével megkezdődött a tea felszervezése. Jóleső érzés volt látni a tisztikarral, helyi hatóságokkal együtt a szentannai németesség és magyarság kitűnőseit. Tea után táncperdült a vendégsereg, amely nagyszerű hangulatban a reggeli órákig tartott. Másnap délután a fiatalság morzsa-délutánt tartott, amikor egyúttal be is fejezte a farsangot. A háziasszonyok tisztességét és a szervirozást a következő uriaszonyok és urleányok látták el: Lutz Józsefné, Horn Rudolfiné, Rentz Antalné, Szücs Józsefné, Berce Gézáné, Mogyoróssy Istvánné, Kemerkle Ferencné, Kiss Lászlóné, Benedek Antalné, Szira Mihályné, Franck Gizli, Kintzig Istvánné, Kiss Károlyné, Réday Józsefné, Reinmüller Ferencné, Raab Istvánné, Sümege Józsefné, Reibnagel Ferencné, Reibnagel Antalné, Reibnagel Józsefné, Gantner Károlyné, Zimmermann Ferencné, Veng Jánosné, Vetzl-nővérek, Raab Jánosné, Máté Józsefné, Mandl Aladárné, dr. Balogh Sándorné, dr. Bochandovits Zoltánné, Sólyom Imréné, Gaál Gabi, Réday Lajosné, Oravetz Istvánné, dr. Réday Józsefné, Teuber Zoltánné, Zimmermann Oszkárné, Kintzig Jánosné, Nauner Ferencné, Wiesenmayer Vilmosné, Scherer Károlyné, Adeimann Jánosné, Franck Nándorné, Ackermann Istvánné. Leányok: Sólyom Piri, Pfau Mariska, Hell Mariska, Schauer Nusi, Schauer Irén, Szokán Margit, Szücs Nusi, Sümege Nusi, Sümege Magdi, Reck Marika, Veng Honka, Máté Vilma, Nauner Klárka. — A. M.

— **Rendőrségi hírek.** Idősebb és ifjabb Gulácsi István, valamint Gille Sándor, Hortensia-ucca 19. szám alatti aradi lakosokat előállították a központi rendőrségre, mert az a gyánu merült fel ellenük, hogy február 6-án este fél kilenckor megtámadták és összeverték Iepure Ioan közrendőrt, amikor az éppen a társaságukban levő Gille Jánost le akarta igazoltatni. — Arsin Gheorghe, Prutului-ucca 10. szám alatti mikela-kai lakos megjelent a rendőrségen és feljelentést tett ismeretlen tettesek ellen, akik szekeréről egy jakarót loptak el. A vizsgálat az ügyben megindult.

Az Aradi Atlétikai Club története

(12)

Osszeállította és írta:
NAGY IMRE, az AAC alelnöke

Ez évben két old-boys atlétikai versenyt is rendeznek Aradon: szeptember 16-án az AAC és október 14-én az AMTE. E versenyeknek már újszerűségükkel és nagy sikerük volt. Itt csillog ugra elő a homályból a régi dicsőség lényege. Az elmúlt idők kiváló atlétái nagyszerű teljesítményükkel igazolták illikoruk kimagasló eredményeit. Valerian László, dr. Korányi Barna, Dufiner János, Mittermayer Ödön, Steinhübel Lajos, Vámos Miklós, Székely Károly és Lengyel Béla mindkét versenyen mint old-boys-ok is az AAC dicsőségét öregbítették.

Az évek folyamán egyéb nehézségek mellett az atlétika az utánpótlás hiányával is emberfeletti küzdelmet folytat és így megérthető az a rohamos visszacsúszás, mely egész Erdélyben mutatkozik.

Klubközi versenyeket már csak itt-ott rendeznek, inkább csak becsületből, de ezek is az érdektelenség folytán csak nagy áldozatokkal rónak a rendező egyesületekre. Országos, nagy bajnoki versenyeket is inkább a presztízs kényserítő hatása alatt tartanak kettőhármat. De ezeken is, sajnós rajta van a dekadencia szomorú bélyege.

Az AAC különösképpen sem lehet kivétel és bár minden erejével igyekszik nevének és hagyományainak hűségese lenni, nem tudja feltartóztatni a sportok legszebbikének, az atlétikának előbb-utóbb beteljesedő végzetét. Ha meg is jelenik a szöványosan rendezett versenyeken, ez inkább az életbenlét dokumentálása akar lenni, azonban az eredmény a régi lénynek csak árnyéka csupán. Havaletz Péter, Kabát István, Márkv. Jenő, Kardos Gyula és dr. Stefan még számottevő sikerekhez is jutottak ugyan, de a pár kiváló atléta felett is eljárt az idő és utánpótlásul még epigonok sem mutatkoznak.

A club vezetősége fájó szívvel látta, hogy Schwelengraber Kálmán 15 éves szakosztályvezetői emberfeletti munkája és erőfeszítése évről-évre mennyire meddő fáradság és bámolatraméltó kitartása, mellyel még ma is dolgozik, csak egy fanatikus sportembernek a jobb jövőbe vetett törhetetlen hitével magyarázható meg. Az ő büszkén, önlelődoző munkáját a club kiváló bajnokának tisztelti taggá való választásával igyekezett honorálni, azonban ez a munka megérdemli, hogy itt is megemlékezzünk róla.

Bizunk és reméljük, hogy a közvélemény és az arra hivatott tényezők fel fogják ismerni az atlétika nagy jelentőségét és az úrra előzhatja sportéletünkben azt a helyet, melyet megérdemel. Addig is mi, AAC-isták, apostolunk a sportnak ezt az elcsenevezett, gyenge ágát, hátha egykor újra kinőhetile a régi AAC-dicsőség hatalmas íjja. Nekünk ez különben elődeinktől ráuk hagyott kötelesség is!

Labdaruvás

Az Aradi Atlétikai Club a szabadtéri sportok jegyében alakult meg és tulajdonképpen az atlétika bevezetése és fejlesztése volt a célja. Azonban a megalkulás és az követő első években sporttelep és megfelelő eszközök hiányában ebből tevékenysége nagyon kezdetleges és meglehetősen rendszertelen volt. A szabadtéri sportok közül az Aradon még jótormán ismeretlen és így az újdonság varázsával ható futballjáték, mivel ahhoz különleges szerek és felszerelés nem voltak szükségesek, mutatkozott a legmegfelelőbbnek.

Igy tehát az AAC-ban a futball megelőzött minden más szabadtéri sportágat. Természetesen a kezdet kezdetén ez is csak inkább próbálkozás, játék, mint komoly sportmunka volt.

A futball a sport történetében nagyon bosszu utat tett meg, 50 kerek esztendő kellett hozzá, míg Aradra eljutott. Az angolok, kikben a szülőket tisztelheti a labdaruvás többmillióra rugó rajongóinak tábora, már 1850-ben játszották a futballt, melynek híre Magyarországra csak 1879-ben jutott el, mikor is a magyar sporthírlapírók ősapja, Molnár Lajos, a „Reform” című napilapban ismertetvén az új játékot, azt „Rugdaló”-nak nevezi el, mert — amint írja, — „a labda nem kézzel dobatták, de lábbal rugatták, mi nevéből is kitűnik”. — Aradon a kilencvenes évek elején terjed el a híre az új labdajátéknak, mikor dr. Wiener Gyula Londonból hazatérkez és itt letelepülő fogorvos csinál nagy propagandát a futballnak. Azonban nem sok eredménnyel. Az aradi konzervatív sportfelfogás idegenkedik mindentől, ami az eddigi tornatermi testedzés körén kívül esik. Nem értik, de nem is akarják megérteni, mert hiszen a lüleslabdánál érdekesebb és szebb játék nem létezik és azt még tornatermekben is lehet kultiválni.

Csak mikor a szabadtéri sportok barátainak tábora, szaklva a maradi felfogásokkal, megalakítja az új sportclubot, az AAC-ot, Dr. Wiener Gyula is csatlakozik az alapítókhoz és igyekszik hangulatot csinálni a futball érdekében, melyet különben az AAC programjába is felvett. Az alapítók között van Lészai Ottó, az Amerikából hazajött kiváló és lelkes sportember, ki az Amerikában szerzett tapasztalatai alapján meglátta a futball óriási fejlődési lehetőségét és lett az AAC-ban a futballnak megteremtője, megszervezője és igazi apostola.

Lészai Ottó az alapítás utáni 2 évet még Budapestben töltötte, ahol az ott tanuló egyetemi hallgató tagjainkból egy AAC-alszótályt alakított és természetesen egy futballcsapatot is, mely már 1899. szeptemberben a Műegyetemi hallgatók csapatával szemben győz.

Ezek az egyetemi hallgatók hozták magukkal ha-

SPORT KÖZLÖNY

Március 3-án kezdődnek a kerületi bajnokság küzdelmei

Az elsőosztályu bajnokság tavaszi sorsolása

A nemzeti bajnokság A) csoportjában február 25-én, a B) ligában március 10-én kezdődnek meg a bajnoki küzdelmek, az alkerületi bajnokságban viszont március első vasárnapján, 3-án kezdődik meg a harc a bajnoki pontokért.

A szövetség megejtette a tavaszi forduló sorsolását, amelyben ismét szerepel a Gaiana, mely az őszi idényben nem tudott kiállni. Kérdéses természetesen, hogy a gáji csapat a tavaszi idényben ténylegesen fog-e működni, mert ha nem, úgy ellenfelei sorra kapiák a kisorsolt mérkőzések pontjait.

Az elsőosztályu bajnokság tavaszi fordulójának teljes sorsolása az alábbi:

Március 3: AAC—Astra, Gaiana—Banatul, ATE—Tricolor, Transilvania—Unirea.

Március 10: Transilvania—ATE, Egyetértés—Titanus, Banatul—Olimpia, Astra—Unirea, Tricolor—Gaiana.

Március 17: Crisana—Astra, Olimpia—AAC, Unirea—Tricolor, Egyetértés—Transilvania, Titanus—Banatul.

Március 24: AAC—Banatul, Titanus—Unirea, Olimpia—Transilvania, Egyetértés—Astra, Gaiana—ATE, Crisana—Tricolor.

Március 31: Olimpia—Crisana, Tricolor—Egyetértés, Banatul—Transilvania, Unirea—ATE, Astra—Titanus, Gaiana—AAC.

Április 7: Titanus—ATE, Olimpia—Unirea, Banatul—Astra, Gaiana—Egyetértés, Transilvania—Tricolor, Crisana—AAC.

Április 14: Astra—Tricolor, Gaiana—Olimpia, ATE—Crisana, AAC—Titanus, Banatul—Egyetértés.

Április 21: Transilvania—AAC, Unirea—Egyetértés, ATE—Olimpia, Titanus—Gaiana, Banatul—Crisana.

Április 23: Egyetértés—Crisana, AAC—Tricolor, Transilvania—Gaiana, Astra—ATE, Olimpia—Titanus, Banatul—Unirea.

Május 1: Crisana—Titanus, Astra—Transilvania, Tricolor—Olimpia, Gaiana—Unirea, AAC—Egyetértés, ATE—Banatul.

Május 5: Unirea—AAC, Titanus—Transilvania, Astra—Olimpia, Egyetértés—ATE, Tricolor—Banatul, Crisana—Gaiana.

Május 12: Tricolor—Titanus, Egyetértés—Olimpia, ATE—AAC, Crisana—Transilvania, Gaiana—Astra.

Május 19: Unirea—Crisana.

O A SPANYOL labdaruásban újra bevezették a hivatásos játékosok rendszerét. A legnagyobb havi fizetést 600 pezétában állapította meg a szövetség.

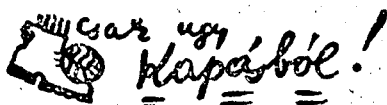
TEKESPORT

A Transilvania egyéni és hatos csapatversenyt rendez február 10. és 11-én a Münnich-vendéglő verseny pályáján. A verseny nagy érdeklődésre tarthat számot, mert ezuttal először játszanak csapataink külföldi mintájú hatos csapatversenyt, melyben a csapatok minden tagja 15—15 dobást tesz vörző fára. Külön érdekessége a versenynek, hogy nemcsak a legtöbb fát elért csapat nyer díjazást, de a csapatverseny keretében legtöbb fát elért játékos is díjazásban részesül. Az egyéni verseny szombat este 8 órakor kezdődik és vasárnap este kilenc órakor a holtversenyeket előzőtő rádabásokkal végződik, míg a hatos csapatversenyek a következő időbeosztásban kerülnek lejátszásra: szombat este 8.30 órakor a Metalurgist—Transilvania, vasárnap délelőtt 11 órakor Tricolor—Fortuna, vasárnap délután 4 órakor Infratirea—Prietenii, 5 órakor pedig az AAC—Transilvania mérkőzéseket bonyolítják le.

Egyéni tekebajnokságot ír ki a tekekörzet, mely mint már megirtuk, kétszeri 27 dobásos kísérletből állana, mikor is a bábok mindenikére külön-külön 3—3 dobás teendő. A két kísérletben elért famennyiség adja az eredményt és a legjobb eredményt elért játékos az aradi tekekörzet bajnoka lesz. Őt helyezett nyer díjazást. A versenyeket minden egyesület saját pályáján rendezi meg, a bajnoki bizottság ellenőrzése mellett. Holtverseny esetén a jobb kvalitás dönt, míg ha ez is egyező volna, úgy semleges pályán lefolytatott rádabásban dönik el az elsőség, illetve a helyezések kérdését.

Az egyéni bajnokság megrendezésének dátumai, a körzet február 19-iki ülésén jelentendők be, mikor is a terminus egyeztetések után a versenyeket ellenőrző és vezető bajnoki bizottsági tag kijelölése is megtörténik.

Esküdtökre hívja fel a tekekörzet és február 19-iki hivatalos ülésén való megjelenésre kéri ujonnan megválasztott csapatkapitányát, Raicu Isaiát és Gligorescu Paul ellenőrt.

A magyar törvívó-csapatbajnoki versenyen a HTVK csapata győzött. A bajnokságot a Hátsegély, Maszlay, Berczelly, Zirczy, Homoródi és Bedó csapat vívta ki 3 győzelemmel, a további sorrend pedig: 2. MAC 2 győzelem, 3. BEAC 1 győzelem, 4. UTE 0 győzelem.

Sydneyben az ausztrál tenisz-bajnokságokért folyó küzdelemben Quist 6:4, 10:8, 6:3 arányban legyőzte Mac Grathot, míg a másik elődöntőbe Bromwich és Crawford kerültek.

A Duna Kupa iránt balkániszerte nagy az érdeklődés és hír szerint Bulgária is kéri fogja felvételét a Duna Kupába. A legközelebbi értekezletet február 15-én Temesváron tartják meg és ezen véglegesen kialakul a kupa ezévi programja.

O KEDDEN ESTE tartotta meg az aradi bíróségiület harmadik ideji téli tanfolyamj előadóestjét, amelyen Voşinar Mihai, a bíróségiület agilis titkára tartott rendkívül érdekes beszámolót a szabályokról. Az előadás on ezuttal már igen sokan vettek részt és nagy figyelemmel hallgatták az előadó érdekes mondanivalóit. Legközelebb február 13-án este fél 9 órakor tartanak előadást a Crisana CFR klubhelyiségében.

O MEGKEZDŐDNEK AZ INTÉZŐK ÉS EDZŐK TANFOLYAMAI. Az alkerületi sportszövetség körlevélben értesítette az egyesületeket, hogy pénteken, február 9-én este 8 óraj kezdettel megkezdődnek az intézők, edzők, egyesületi képviselők részére a központi szövetség által kötelezővé tett téli tanfolyamok. Az előadásokat a Str. 29. DeceMBERJÉ-ben levő inasiskolában tartják meg hetenként (szerdán és pénteken) kétszer este 8—9 óra között és az egyesületi intézők, képviselők, edzők megjelenése kötelező. A megjelentek egyesületük irásos meghatalmazását be kell mutatniuk.

za az új játékot és lesznek annak lelkes népszerűsítői. Az első időkben sporttelep nélkül a vagongyár és ötemető közötti téren folyik a játék, ahova a kapufaoszlopokat, labdát maguk a fiúk cipelik ki és az ötemető bokrai szolgálnak kitérő, minden játékos számára. (akkor még csak nyolcan vannak) külön-külön öltöző gyanánt. Azonban a leleményesség hamar megoldja a kényelmetlenségeket s az egyik elhagyott, üres kriptá szertárra és elsőrendű öltözővé lép elő. A lükettő, gondtalan illúziót és az örök enyészet így találunk közös hajlékot. Csak később, mikor már a club anyagi ereje megengedi, lesz az Edelsbacher-uccában bérelt egyszoba, konyhás lakás „clubhelyiség”, szertár és öltöző. Majd a Török Gábor-uccában és később a Dezső-uccában, a Neidenbach-téle ház szuterén helyiségében már két nagy szoba áll rendelkezésre, melyből az egyik szertár és öltöző míg a másik vívóterem szerepét tölti be. A kezdet nehézségeivel kell megküzdnie a játékosoknak és nem kevésbé Matyusik Márton kapitánynak, azonban a tagok lelkes áldozatkészsége

könnyít a helyzetben. Az AAC-ban Lészai Ottó Aradra érkezésével 1902-ben kezd a futball komoly, sportszerű formát kapni. Az eddigi futballjáték és mérkőzések csak próbálkozások voltak, melyek inkább csak a propaganda jellegével bírtak, de a tekintetben különösen a középiskolai ifjuság körében a népszerűség nem várt eredményt hoztak meg. Lészai Ottó a középiskolai tanulók között nem egy kiváló, tehetséges játékos fedez fel és ezekkel egészíti ki az AAC csapatát, mely rövid idő alatt komoly sportmunka eredményeivel dokumentálja a futball nagyszámú aradi ellenségével szemben, hogy a sportnak milyen fontos tényezője a labdaruvás. Rövid pár hét alatt már két csapata van az AAC-nak, mely lelkesen vesz részt minden trainingben, melyeket kiváló felszereléssel és szaktudással maga Lészai Ottó vezet. A komoly munkának most már annál kevésbé van akadálya, mert már 1902. őszén bekerített sporttelepével dicsekedhetik a club. (Folytatjuk)

KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY

Április elsején új nyilvántartási jegyzékek kell a pékeknek használniuk

A központi buzaértékesítési hivatal részletes utasításai az ellenőrző bélyegek használatát illetően

A Monitorul Oficial 301-ik számában, 1939. december 30-án megjelent buzaértékesítési törvény 23-ik szakasza elrendeli, hogy az összes törvényhatósági joggal rendelkező városokban, rendezett tanácsú városokban és külvárosokban a pékeknyelvekre a központi buzaértékesítési bizottság által kibocsátott ellenőrző bélyeg raga azzandó, ezen hivatal által meghatározott feltételek szerint. A bélyegeket a bucurestii bélyeg-nyomdában készítik, 22—26 milliméteres nagyságban. A bélyeg felírása: Romania, földműveseknek ingyen. Őt sorozat ilyen bélyeget bocsátottak ki, az elsőt egy kilós kenyerek, a másodikat félkilós, a harmadikat negyedkilós, a negyediket 0.060—0.100 kilós, az ötödiket háromnegyed kilós súlyban kimért kenyérmennyiségnél alkalmazandók. A bélyegnek a pékek közötti szétosztása ingyenes, havonként egyszer történik, minden hónap kezdetét megelőzően három nappal, olyan módon, hogy a pékeket csoportonként felidéznek az adóhivatalhoz, ahol azután az egész hónapra szükséges bélyegmennyiséget megkapják. Figyelembe veszik a pékek által bejelentett kérelmet, a műhely termelőképességét, valamint az egyéb szempontokat. Ha a pék az átvett bélyegmennyiséget még a hónap vége előtt elhasználja, az illetékes adóhivataltól kiegészítő mennyiséget kaphat, amely nyílvén törvényes módon igazolja, hogy a kapott bélyegeket a törvény intézkedéseinek megfelelően végzett termelés során használta el.

Különbözik a Monitorul Oficial február ötödiki keltezésű száma részletes utasításokat közlő a pénzügyi személynél számára a kenyérbélyeg-kezeléséről. Eszerint a pékeknek elismervényt kell adniuk az átvett bélyegekről, ugyanakkor pedig a kiosztást végző tisztviselő nyilvántartásba veszi a kiosztott bélyeg mennyiségét. Az erre szolgáló nyomtatványok a pékek költségére készülnek. Az ugynevezett Carnet-borderokat a pékeknek kell megőrizniük.

Az ellenőrzések alkalmával két példányban készítendő a megállapítást jegyzőkönyvek, az első példányt az illetékes pénzügyi hatóság őrzi meg, a második példány pedig a központi buzaértékesítési hivatalba küldendő. Kihágás megállapítása esetén a jegyzőkönyvek három példányban készülnek, amelyek közül a harmadik példány a pénzügyminiszterium fogvasztási illetékügyi igazgatóságához küldendő. A pénzügyvörsegek jelen felvilágosítások kézhezvételétől számított 30 napon belül saját felelősségükre kimutatást kötelesek készíteni és felterjeszteni a pékek bélyegszükségletét és a műhelyek termelőképességét illetően. Ezen kimutatások egyik példányát az illetékes pénzügyi hatósághoz juttatandó el.

A városi pékek és sütődék kötelesek készítményeikre ellenőrző bélyeget alkalmazni. A kenyér súlya egy kiló, vagy ennél több lehet. Egy kilónál könnyebb kenyér is készíthető, nevezetesen 0.250, 0.500 és 0.750 kilós súlyban. Az alkalmazott bélyegnek pontosan egyeznie kell a kenyér súlyával. Őt százalékos eltérést engedélyez a miniszteri rendelet abban az esetben, ha valamely város szabályrendelete nem határozza meg az eltérés határát alacsonyabb súlyban. Az 1 kilós, 0.750 kilós, 0.500 és 0.250 kilós kenyerekre egyetlen ellenőrző bélyeg alkalmazandó minden darabra, a megfelelő sorozathoz. A 2 kilós, 3, vagy többkilós kenyereknél annyszor egykilóra szükséges ellenőrző bélyeg ragasztandó, ahány kilós a kenyér. Ezeknek a bélyegeknél ragasztása ugy történik, hogy a kenyér felvétele során egyik kilós darabonként egymáson az egyik kilós bélyeg. A bélyegeket tehát

annyi darabban elkülönítve kell felragasztani, ahány kilós a kenyér.

A „különlegesség” elnevezés alatt forgalombahozott készítményeknek, amelyek 0.100 kiló súlyúak, vagy amelyeknek súlya 0.060 kilónál nagyobb, 0.100 kilóig bezárólag, minden darabra a negyedik sorozathoz tartozó, narancsszínű bélyeg ragasztandó. Lepények, egyszerű vagy fonott kalácsok, vagy bármely hasonló készítmények csak 0.100, 0.250 vagy 0.500 kilós súlyban készíthetők, mindegyikre megfelelő bélyeg ragasztandó. Kivételt képeznek az ellenőrző bélyeg ragasztásának kötelezettsége alól a kiflik, zsemlek, nerezek, piskoták, ha súlyuk nem haladja meg a 0.500 kilót.

Ellenőrző bélyeget a pékek csakis az illetékes adóhivataltól kérik. A városi pékeknek jelenleg használatban lévő regiszterek csak április elsejéig használhatók, ezután pedig az ellenőrző bélyegek átvételének bevezetése csak a 7-es model szerint készült regiszterekbe történik. Az ezekbe a regiszterekbe történt bevezetéseket a pékek minden lap alján összeadják és minden hónap végén is összeadást kell csinálniuk valamennyi rovinnál külön, az így nyert számadatokat pedig át kell vitélezniük a következő oldalra. Ez a művelet a pénzügyi év befejezéséig folytatandó, amikor is azután március 31-i keltezéssel zárlat készül. Ez a zárlat képezi majd a következő pénzügyi év adat-alapját.

A kenyér és egyéb pék-készítmények előállításánál elhasznált liszt kiszámítása csakis a 740 ezrelékes arány alapján történik a fekete kenyérenél és 800 ezrelékes alapon a fe-

Milyen liszt használható a kenyérsütésnél

A kenyérelőrző bélyeg hiánya bizonyítékként szolgál olyan mennyiségű lisztnek az illeték fizetés alól való kivonására, amely mennyiség a fel nem bélyegzett kenyér mennyiség előállításához szükséges. Ez a tény az így adó alól elvontnak minősülő mennyiség értékesítési illetéke fizetésének büntetéseként való kiróvását vonja maga után. A mennyiség megállapításánál két százalékos eltérést engedélyeznek. A bélyeghiány megállapítása esetén a büntetés 100—10.000 lei. A bélyegszétosztással megbízott pénzügyi szervek közvetlen felelősek a szétosztásért. Bélyeghiányok esetén az alkalmazható fogvalmi büntetésen kívül az anyagi kár megtérítésére is kötelezhetők, nevezetesen egy kilós kenyérenél 0.66 lei, minden félkilónál 0.34 lei, minden 250 grammnál 0.17 lei, minden 100 grammnál 0.07 lei és minden 750 grammnál 0.51 lei a kártérítési kötelezettség.

A 36. szakasz szerint a lisztnek a liszt alól való elvonása az így elmaradt illeték összegének fizetésével büntetendő, egyben pedig elkobozzák a nem illetékelt mennyiséget. A malmokban megállapított hiányoknál az 1935. évi április 1-én megjelent törvény 12-ik szakaszát alkalmazzák. Üzletekben és pékekben megállapított két százalékos meghaladó hiányoknál a büntetés 1000—10.000 lei. Többleték esetében két százalékosig csak a rendes illetékek fizetendők, 2—5 százalékosig az illetékek kétszerese, öt százalékosig az illetékek kétszerese, öt százalékosig az illetékek kétszerese, öt százalékosig az illetékek kétszerese. A hiány megállapítása és ezért már kihágási jegyzőkönyv készül. A kenyérsütésnél buza és rozslyszten kívül más liszt használata tilos és 10.000—50.000 lei, visszaesés esetén 20.000—100.000 lei terjedő pénzbírsággal sújtatik és az üzlet, vagy vállalat hat hónapra bezárható.

Az e vonatkozású alapok és illetékek szabálytalan kezelése a közvagyon védelméről szóló törvény 23. szakaszának első bekezdése szerint minősül és büntetendő.

hár kenyérenél és fehér süteményeknél 1-3 százalékos plusz vagy mínusz eltérési lehetőséggel.

Az üzérkedés és uszora megelőzésére a nemzetgazdasági minisztérium mellett működő különleges bizottság teljes hatásköre a liszt és kenyér viszonylatában megmarad a központi buzaértékesítő hivatal hatáskörében. A központi buzaértékesítési hivatal a törvény értelmében kötelező felelősségi fórum a törvényhatósági városok, rendezett tanácsú városok, külvárosok és községek számára ugy az árakat, mint a lisztfajtákat illetően, ugyanintén a kenyér súlyának tekintetében. A különböző szabályrendeletek ellen beadott felelősségi ügyekben a központi buzaértékesítő hivatal az iktatástól számított hét napon belül döntést hoz. Ez a hivatal az egyetlen jogszolgáltatási fórum, amely a városvezetőségek szabályrendelete ügyében határozhat és azokon változtatásokat eszközölhet. Ha a városvezetőségek nem készítenek új szabályrendeletet, a központi hivatal határozatának megfelelően ez a határozat a Monitorul Oficialban történt megjelenéstől számított egy hónapig jogervényes.

Megtorlások a következők: A 32. szakasz értelmében azok a vállalatok, amelyek lisztet hoznak kereskedelmi forgalomba a kötelező nyilvántartási bejegyzések elmulasztásával, elsőszben 2000—50.000 lei terjedő pénzbírsággal sújtandók, visszaesés esetén a bírság 5—100.000 lei és a vállalatnak hat hónapig terjedhető bezárása. Ugyanilyen büntetés alkalmazandó arra a pékre, aki más ellenőrző bélyeget használ, mint amelyet közvetlenül az illetékes pénzügyi hatóság bocsát ki.

A 35. szakasz kimondja, hogy azok a pékek, akik nem ragasztanak a kenyerekre ellenőrző bélyeget, 100—5000 lei terjedhető bírsággal sújtandók, visszaesés esetén 500—20.000 lei a bírság. Ugyancsak hasonló büntetésben részesül az a cég, amely bélyeg nélkül kenyéret hoz forgalomba. A fel nem bélyegzett kenyereket elkobozzák, bárhol találásának és iskolai kaminok, lőfékhelyi intézmények, vagy a szegény lakosság számára osztják ki.

Az itt közölt rendelkezésekkel egyúttal a Monitorul Oficial február 5-iki keltezésű 29. számában megjelent a kenyér ellenőrzési bélyeg gyakorlati alkalmazásával szükséges összes nyomtatványok mintája is.

KÖZGAZDASÁGI HIREK

Bruttó jelentés szerint az ottani kikötő-igazgatóság körjében közölte a kereskedelmi és iparkamarákkal, hogy a tengeri szállítás díjakat 10 tonnás vagononként 1800 leiben határozta meg.

A pénzügyminisztérium lelvást hozott nyilvánosságra, amelyben figyelmezteti az érdekelteket, hogy az angol gazdasági végső határidek február 15-én jár le.

A banktörvényben eszközölt módosítás értelmében azok a pénzügyi szervezetek, amelyek eddig nem jelentették be reális aktívájukat, 1940. március elsejéig teljesíthetők ezirányú kötelezettségeiket. A vonatkozó nyilatkozatot a banktanáshoz kell az érdekelteknek benyújtaniuk.

Angol pénzügyi körökben ismét megjelent a hír, hogy az angol fontot újraértékelik.

Értekezlet volt a nemzetgazdasági minisztériumban a kölcsönbizottság munkájának szervezésével kapcsolatban.

A bankszövetség közgyűlését február tizenegyedikére halasztották.

A nemzetgazdasági minisztérium mellett működő ipari bizottság ülésezett és ez alkalommal számos iparpártolási kedvezmény megadására, illetve megvonására vonatkozó ügyben határozott.

Legújabb jelentéseink:

„Németország nincs érdekelve az északi viszályban“

Berlin. (Dunaposta.) A külföldi diplomaták szokásos látogatásai során az utóbbi időben a Wilhelmstrassen lévő palotában szinte egyidőben volt látható von der Schullenburg nagykövet, Németország moszkvai diplomáciai képviselője és Blücher helsinki-német követ. Illetékes hely véleménye szerint e két diplomáciai látogatásnak nincsen időszerű, vagy szenzációs jelentősége, bár Németország figyelemmel követi a finn-szovjet orosz viszály fejleményeit. A német bi-

rodalom barátságos viszonyban van ugyan az orosz birodalommal, de az északi konfliktusban nincs érdekelve és az álláspontja azóta sem változott és a valóság az, hogy a moszkvai és a helsinki-német diplomaták látogatása csupán tájékoztató jellegű volt. Schullenburg és Blücher látogatásai átmeneti jellegűek Berlinben és kijárnak minden olyan politikai kombinációt, amelyet külföldön hármely oldalon esetleg ezekhez a fejleményekhez fűznek.

Japán egyelőre nem üzeni meg a háborút Csang-Kai-Seknek

Tokioból jelentik: Yonan miniszterelnök és Arita külügyminiszter szerdán a következőkben nyilatkoztak a parlamentben:

1. Carbinban, Oroszország képviselőjével folytatott tárgyalások eredménytelenül végződtek, éppen ezért a közeljövőben a nagybizottságok ülnek össze, amelyek megoldják a mandzsuri-mongol vitás határszakasz kérdését, valamint a halászat és a két ország között kötetendő kereskedelmi egyezmény ügyét.

2. A kommunista ellenes politika továbbra is Japán nemzeti politikája marad s igyekszik ennek a politikának minél több országot meg-

nyerni. A csung-kingi kormány megszűnése után nem utasítják vissza Csang-Kai-Sek tábornagnak és munkatársainak az új kormányban való közreműködését. A kínai és japán kormányok között megkötendő katonai egyezményről egyelőre korai nyilatkozni. Eről csak az új kormány megalakításakor lehet szó. Az új kínai kormány mellé Japán diplomáciai képviselőt nevez ki. Japán egyelőre nem üzeni meg a háborút Csang-Kai-Seknek.

3. Az Egyesült-Államokkal Japán igyekszik új kereskedelmi szerződést kötni. Az embargo ügyével zárt tárgyaláson foglalkoztak.

LAPZARTA:

KAIRÓ. Weygand tábornok több francia vezérkari tiszt társaságában szerdán megérkezett Kairóba.

NEWYORK. Az amerikai kormány felfüggesztette az orosz selyemre kivetett különleges vámdíjat. Ez az intézkedés nagy mértékben hozzájárul az Egyesült-Államok és Olaszország közötti viszony barátságosabbá tételéhez.

LONDON. A Daily Telegraph katonai szakértője szerint a legutóbbi repülőgéptámadásokban egy új „Dornier 215” típusú gép is részt vett. Ennek a gépnek közel 500 kilométeres óránkénti sebessége van, akciómagassága pedig 2800 kilométer,

885 kiló bombarakományt vihet magával. Ezekkel az új gépekkel szemben kitűnően szerepeltek az új kétmotoros Wellington-rendszerű repülőgépek, amelyeknek akciómagassága 5200 kilométer, 2100 kiló bombát vihetnek magukkal és jobban fel vannak fegyverezve, mint a Dornier-gépek.

WASHINGTON. Az Egyesült-Államok külügyi bizottsága ma újabb 20 millió dollár fegyverkezési hitelt szavazott meg Kínának és ugyancsak 20 millió dollárt Finnországnak, melyből 10 milliót már folyósítanak is.

BERLIN. A német távirati iroda jelenti Brüsszelből, hogy a Charleroi szénkőbányán több bányájában a munkaidő felemelése miatt újabb sztráik tört ki, amelynek során több ezer munkás hagyta el munkahelyét.

Rádió műsor

— Romániai időszámítás. —

CSÜTÖRTÖK, FEBRUAR 8.

Bucuresti, Radio-Romania. 12: Időjelzés, vizálla-jelentés, háztartási és orvosi tanácsok. 12.10: Lemezek. 13: Rádiószalonzenekar. 13.20: Időjelzés, művészeti, kulturális és sportközlemények. 13.30: A zene folytatása. 14: Hírek. 14.20: A zene folytatása. 15: Különféle közlemények.

Radio-Romania. 19: Időjelzés, időjárásjelentés. 19.02: Tudományos krónika. 19.17: Gyermekezenekarok lemezekről. 19.50: Hírek magyarul.

Bucuresti, Radio-Romania. 20: Mircea Manca előadása a művészetéről. 20.20: Valentina Cretoiu Tassian román dalokat énekel. 20.45: Hírek. 21: Em. Ciomag a szimionikus hangverseny sorrendjét ismerteti. 21.15: A F. Monica zenekar szimionikus hangversenye. 22.10: Hírek, sportközlemények. 22.25: A zene folytatása. 23: Román zene lemezeken. 23.45: Hírek külföldre franciául, németül, angolul és olaszul.

Budapest I. 7.45: Ébresztőtorna, hírek, közlemények, hanglemezek, étrend. 11: Hírek. 11.20 és 11.45: Felolvasás. 13.10: A rádió szalonzenekara. 13.40: Hírek. 14.20: Időjelzés, időjárás és vizálla-jelentés. 14.30: Országos Postaszeneakar. 15.30: Hírek. 17.15: Russzin előadás. 17.45: Időjelzés, időjárásjelentés, hírek. 18.15: Gazdasági előadás. 18.45: Tánclemezek. 19: Közvetítés a képzőművészeti kiállításról. 19.30: Suki Tóni és cigányzenekara muzsikál. 20.15: Hírek. 20.55: Zenés vasárnap Belgrádban. Hangfelvétel. 21.50: A Norma árnyékában. Zenés egybeállítás. 22.40: Hírek, időjárásjelentés. 23.10: Mursi Elek cigányzenekara muzsikál. 24: Hírek német, olasz, angol, francia és eszperantó nyelven. 0.25: Magyar és külföldi tánclemezek.

Budapest II. 18.15: Duljen Klára hegedül, zongorán kíséri Dankó Aladár. 19.45: Angol nyelvoktatás. 20.15: Beszkárt zenekar. 21: Hírek, ügétversenyeredmények. 21.25: Bölcs Bocsoi Máté. Szabad Lajos elbeszélése. 21.55: Beethoven: B-dur vonósnégyes hanglemezeiről. 22.35: Időjárásjelentés.

Belgrád. 13: Lemezek. 14.10: Népdalok. Lemezek. 19.30: Rádiózenekar. 20.40: Schrammel négyes. 21: Vidámság. 22: Népdalok. 22.50: Musulin Branka zongoraművész. 23.20: Táncczene.

APRÓHIRDETÉSEK

A 69094. számú, 1938 július 18-án megjelent miniszteri rendelet alapján az apróhirdetések ára a következő módon állapítottat meg: Alkalmazást keresők, elveszett, eltűnt egyének, vagy tárgyak hirdetése, fürdő és gyógyhely hirdetések szavankint 1 leu. Egyéb apróhirdetés szavankint 2 lei. A fenti rendelet értelmében az apróhirdetéseket előre fizetendő

ALKALMAZÁST NYER

Megbízható, perfekt szobaleányt keresek február 15-re. Cim a kiadóban. 716

Ugyes, rendes, megbízható szobaleányt felvesszünk. Cim a kiadóban.

Onálló

szerszámtervezőt

és készítő

keresek azonnalra Bucuresti részére magas fizetéssel.

Jelentkezni: 12-2 és 4-6 óra között Aradon, Strada 29 Decembrie 2., Etaj. Apartament 2.

Fiatal fodrászsegéd, lehetőleg 18. éven aluli, felvétetik a megye területén. Cim a kiadóban. 710

ALKALMAZÁST KERES

Autorizált könyvelő, hadmentes, elsőrendű szervező erő. fél- vagy egésznapos elfoglaltságot keres. Szíves megkereséseket továbbít a kiadó. 694

LAKÁS

Kiadó azonnalra, vagy május 1-re kétszobás, komplett, modern lakás Strada Davila 10. alatt, volt Patria-teleken. 711

KIADÓ AZONNALRA, vagy május 1-re emeleti urilakás Bul. Carol 44. szám alatt. 654

Kiadó május 1-re

emeleti 4 szobás erkélyes lakás a főútvonalon Buiev. Regele Ferdinand I. 45.

Négy szobás magánház, parkírozott udvarral május 1-re kiadó. Érdeklődni a Vadászkiút Szálloda irodájában. 702

Kiadó május elséjére földszinti, modern, háromszobás, uccai lakás. Str. Russii Sorianu 3. 717

Kétszoba, konyhás lakást, lehetőleg fürdőszobával keresek kizárólag a belvárosban azonnalra, vagy legkésőbb május 1-re. Cimeket ármegjelöléssel „Centrum” jellegre a kiadóba kérek.

2 szobás összkomfortos

lakást keresek május 1-re központban. Cimeket a kiadóban. 678

3 és 4 szobás, összkomfortos lakások kiadók május 1-re, vagy azonnalra. Bul. Carol 37. 680

Str. Horia 4. sz. házban I. emeleti, négy szobás, modern lakás kiadó. 693

Belvárosi 3 szobás,

fürdőszobás lakás májusra, 4 szobás fürdőszobás lakás azonnalra is nagyon olcsón kiadó. Cim a kiadóban. 616

VÉTEL-ELADÁS

Zongorát, olcsót, keleti és belföldi szőnyegeket, antik és modern ezüstöt, varrógépet, antik poharakat, antik bútor veszünk magas árrban. Zálogcéduláját olcsón hosszabbítjuk. Zálogcéduláját megvesszük. Veszünk ezüstöt, aranyat és teljes lakásberendezéseket. Tempo, Fischer Elitz-palota.

INGATLAN

A tisztviselőtelepen új ház, kétszobás, konyhás, elő- és fürdőszobás, 260 ezert leírt eladó. Pálmai ingatlanirodában. 718

Belvárosi központján

uri magánház, négy szobás, parkettás, fürdőszobás lakással, fűthető, nagy hálószoba, esslingeni redőnyökkel, teljes alapincézéssel, emelet, ráépítésre is kiválóan alkalmas, 875 ezerért eladó. Megtekinthető a kizárólagos megbízott után.

H a á s z

Ingatlanforgalmi Irodája Arad Str. Eminescu 20-22. Telefon: 22-24.

ÜZLET

Üzlethelyiség nagy műhellyel kiadó. Érdeklődni a Vadászkiút Szálloda-irodában. 701

KÜLÖNFÉLEK

Tökével betársulnék bevezetett, jólmező üzletbe, vagy üzembe. Cimeket kérem leadni: Vajda postávia. Arad. 679

Hirdessen

az „Aradi Közlöny”-ben